

Iz sveta tišine

Medmeti na presečišču slovenskega besednega in znakovnega jezika

Izjava Svetovne zveze gluhih in Sekcije mladih Svetovne zveze gluhih

Na Evropskem prvenstvu gluhih v kegljanju srebro za Slovenijo

Obvestilo uredniškega odbora

Pred vami je poletna številka glasila Iz sveta tišine, v kateri boste našli veliko zanimivega in raznovrstnega branja. V tokratni številki vam poleg rednih rubrik ponujamo različne informacije s področja zaposlitvene rehabilitacije in dviga zaposljivosti oseb z okvaro sluha, razne prispevke s predavanj in delavnic v naših društvih, obilico športnih člankov, poročilo s prvega evropskega prvenstva gluhih v kegljanju ter še mnogo zanimivosti. Glasilo Iz sveta tišine prispeva h kulturni istovetnosti in zgodovini gluhih, naglušnih, gluhoslepih ter oseb s polževim vsadkom, zato so vsi prispevki zelo pomembni.

Če bi želeli tudi sami napisati prispevek, ste pri srčno vabljeni, da ga pošljete po elektronski pošti ali na naslov Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, s pripisom 'za IST'.

Če se vam zdi naše glasilo zanimivo in ga želite prejemati, vas vabimo, da nam na naslov Zveze ali po elektronski pošti sporočite svoje ime, priimek ter naslov, da vas uvrstimo med njegove prejemnike.

Ne pozabite tudi na spletno glasilo IST, ki je dosegljivo na spletni strani www.zveza-gns.si.

Še vedno velja vabilo za dejavno sodelovanje pri ustvarjanju našega skupnega glasila Iz sveta tišine. Svoje prispevke s priloženimi fotografijami pošljite na e-naslov urednistvo.ist@zveza-gns.si.

Uredništvo

Izdajo in tisk glasila sofinancirata Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji (FIHO) ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Stališča Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije ne izražajo stališč FIHO.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Pošiljanje pisnega in slikovnega gradiva za glasilo IST

V uredništvo prihajajo različne vrste datotek in fotografij za objavo. Radi bi vas vnovič spomnili na že napisana navodila, kako in v kakšni obliki je treba pripraviti in poslati datoteke. Le ob upoštevanju navodil bomo lahko zagotovili kakovost našega tiskanega medija.

BESEDILNE DATOTEKE

Besedila naj bodo napisana v računalniškem programu Word. Besedila, poslana v programu PDF ali skenirana, bomo zavrnil, z izjemo vabil, diplom, dopisov, priznanj itd.

SLIKOVNE PRILOGE

Pri fotografiranju je za objavo dobre fotografije potrebno upoštevati naslednje nastavitve na posameznih napravah: če so digitalne fotografije narejene s fotoaparatom, izberite nastavitve kakovosti slike HQ (3072 x 2304) ali SHQ (3072 x 2304).

Nekateri profesionalni fotoaparati imajo za nastavitve kakovosti slike črko L (Large). Tovrstne fotografije so običajno v formatu jpg, kar ustreza zahtevam našega glasila. Če pošiljate skenirane predloge, resolucijo (kakovost slike) nastavite na 300 dpi, širina pa naj bo vsaj trinajst centimetrov. Tako skenirano predlogo shranite v formatu jpg. Če nimate kakovostnega optičnega čitalca, vam priporočamo, da nam v uredništvo pošljete izvirno predlogo. Fotografije, ki ste jih naložili s svetovnega spleta, naj imajo ločljivost vsaj 1200 x 900 točk, datoteka pa naj bo velika vsaj 440 KB. Fotografije ne smejo biti prilepljene v Wordov dokument! Ko boste besedilo v Wordu poslali po elektronski pošti, zraven pripnite še fotografije v formatu jpg. Če poslane fotografije in besedila ne bodo ustrezala navodilom, bomo članke prisiljeni zavrnil, oziroma jih objaviti brez fotografij.

Uredništvo

IZDAJATELJ: Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije, Drenikova 24, Ljubljana, telefon: 01/500 15 00, telefaks: 01/500 15 22 SPLETNA STRAN: www.zveza-gns.si UREDNIK: Adem Jahjefendić, urednistvo.ist@zveza-gns.si UREDNIŠKI ODBOR: Franci Mulej, Boris Horvat, Franc Forštner, Aleksandra Rijavec Škerl, Nataša Kordiš LEKTORICA: Anita Jurič OBLIKOVANJE: Matjaž Plut TISK: Farba, grafične storitve d. o. o. Uredništvo si pridržuje pravico do objave, neobjave, krajšanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s poslanstvom in prostorskimi možnostmi glasila. V posameznih primerih mnenja posameznikov ne izražajo obvezno tudi mnenja ZDGNS. Nenaročenih besedil in fotografij ne vračamo. Ponatis celote ali posameznih delov je dovoljen le s pisnim privoljenjem. Anonimnih prispevkov oziroma prispevkov, ki žalijo čast drugih, ne objavljamo. Glasilo je brezplačno in v javnem interesu, zaradi česar na podlagi 8. točke 26. člena Zakona o davku na dodano vrednost (UL RS št. 89/98) ni zavezano plačilu DDV-ja. Izhaja v nakladi 3.700 izvodov. **Fotografija na naslovnici:** Aleš Peperko in Tomaž Klemen za Slovenijo prikegljala srebrno medaljo **Foto:** Sašo Letonja

Športna zveza gluhih Slovenije je s pomočjo in podporo sponzorjev in donatorjev uspešno izpeljala organizacijo Evropskega prvenstva gluhih v kegljanju, ki je potekalo od 23. do 28. junija v celjski Hali Golovec. Ob tej priložnosti se sponzorjem in donatorjem prisrčno zahvaljujemo.

Za prijeten zaključek omenjenega evropskega prvenstva sta poskrbela tudi naša gluha kegljača, ki sta zadnji dan v igri dvojic Sloveniji priigrala srebrno medaljo. Iskrene čestitke Alešu Peterku in Tomažu Klemnu za izjemen rezultat!

Poletje je pred vrati, oblekli smo lahkotnejša oblačila in kmalu nas čakajo počitnice. Delo na vrtu in okoli hiše je v polnem teku, pohodniki osvajajo vrhove, nekateri pa so si že privoščili osvežitev v morju ali bazenu. Kljub temu ne smemo pozabiti na nevarnost pretiranega izpostavljanja soncu, ki je najmočnejše med enajsto dopoldne in tretjo popoldne. Poleg zaščitnih krem so zelo pomembna pokrivala in sončna očala. Poleti je treba piti tudi dovolj tekočine, in to brezalkoholne.

V naravi in na vrtu prihajamo v stik s komarji, obadi, osami, čebelami, klopi in drugimi insekti. Večina jih ponavadi ne povzroča prevelikih preglavic, razen pikov in srbenja. Klopi pa lahko prenašajo dve resni bolezni – boreliozo in klopni meningitis, zato se pred odhodom v naravo ali na vrt zaščitite s sredstvi proti klopom. Pozorno preberite navodila, saj običajno ne delujejo več kot štiri ure, zato je potreben vnovičen nanos. Njihova dobra stran pa je, da odganjajo tudi druge insekte. V Sloveniji pa zaradi velike okuženosti klopov s povzročitelji prej naštetih bolezni zdravniki osebam, ki se veliko zadržujejo v naravi, priporočajo cepljenje.

Tudi na uredništvu si bomo v poletnih mesecih malce oddahnili. Ne bomo pa sedeli križem rok, temveč vse poletje zbirali vaše prispevke in pripravljali septembrsko številko. Zato le pridno beležite poletne vtise in fotografije ter nas razveseljujte s prispevki.

Adem Jahjefendić

S sekretarjeve mize

»V rokah imate čopič, imate barve, narišite raj in se potopite vanj.«

(Nikos Kazantakis)

Ta misel me navdihuje s spoznanjem, da življenje vidimo tako, kot ga sami želimo oziroma rišemo.

Seja Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide

V Državnem zboru je potekala seja Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, na kateri sva s predsednikom Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladenom Veršičem podprla Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o izenačevanju možnosti invalidov, ki se sprejema po skrajšanem postopku. Na našo pobudo in pritiske se je ta zakon ponovno obravnaval in želimo si, da bo sprejet še pred volitvami v Državni zbor, saj so rezervirana finančna sredstva, poleg tega pa se bo po obljubah ministrstva v jesenskem času potrdil tudi tako pomemben pravilnik s pripadajočim seznamom tehničnih pripomočkov. Poglavitna novost spremembe zakona je, da se pri plačilu tehničnih pripomočkov uveljavlja sistem plačila z vavčerji. Upravna enota, ki bo upravičencu v tem primeru iz-

dala odločbo, bo poleg odločbe izdala tudi vavčer, s katerim bo upravičenec do tehničnega pripomočka pri kateremkoli dobavitelju pripomoček lahko nabavil, plačal pa mu bo z vavčerjem. Novi način bo za upravičence enostavnejši, lažji in bolj prijazen, saj bo razširil možnost izbire ter krajevno dostopnost dobavitelja tehničnih pripomočkov.

Dan slovenskega znakovnega jezika v vseh medijih mednarodnih organizacij gluhih

Prejeli smo veliko čestitk številnih organizacij gluhih po svetu, saj je v Sloveniji razglašen dan slovenskega znakovnega jezika, ki je določen za 14. novembra. Omemba tega dneva je tako objavljena v mednarodnih revijah Evropske in Svetovne zveze gluhih kot tudi na njihovih spletnih straneh in v drugih medijih.

Požarna varnost – publikacija

Aktivno smo sodelovali pri pripravi publikacije o požarni varnosti gluhih in naglušnih, ki sta jo pripravila Ministrstvo za obrambo in Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje. Oktobra bomo aktivno sodelovali tudi v mesecu požarne varnosti. Ko pride do požara, pomoč potrebujejo prav vsi.

Odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije o neustavnosti člena 79.a Zakona o volitvah v državni zbor

Aktivno smo sodelovali v kampanji o neskladju Zakona o volitvah v državni zbor. Kampanja je bila uspešna, saj je Ustavno sodišče razsodilo, da se mora to neskladje urediti v največ dveh letih. Ob tem je potekala tudi tiskovna konferenca Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije.

Razgovor s kandidati na volitvah v Evropski parlament

Pri razgovorih s kandidati za v evropski parlament smo aktivno sodelovali. Razgovora so se na povabilo Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije udeležili predstavniki vseh strank, med njimi tudi dva dosedanja poslanca Evropskega parlamenta. Po podatkih Evropske zveze gluhih je bilo

Elektronska varuška z bliskavico

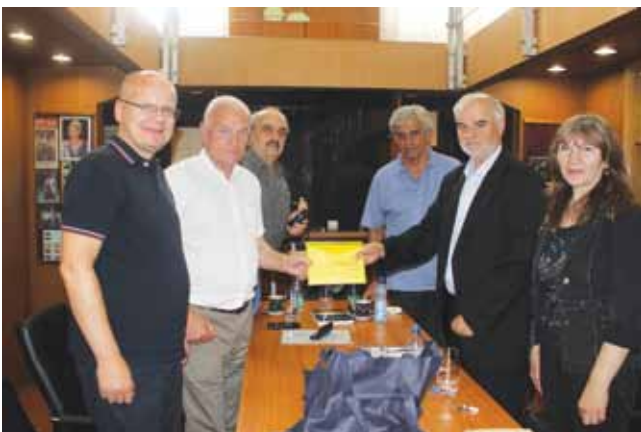
na volitvah za v Evropski parlament 7 gluhih kandidatov, med katerimi sta bila uspešna dr. Adam Kosa in Helga Stevens. Od njiju vsekakor pričakujemo, da bosta močno zagovarjala potrebe vseh invalidov. Kandidirali sta tudi dve gluhi Slovenki, ki pa žal nista bili izvoljeni.

Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije je s posameznimi društvi zbrala pomoč za gluhe v Srbiji

Katastrofalne poplave na Balkanu so zahtevale najmanj 62 smrtnih žrtev. Na poplavljenih območjih v Srbiji so po zadnjih podatkih našli 33 smrtnih žrtev, v Bosni in Hercegovini je umrlo 27 ljudi, na Hrvaškem pa 2 človeka.

Najhuje je bilo na zahodu in v osrednjem delu Srbije, kjer je narasla voda odnesla številne mostove in dele cest, prekinjena je bila oskrba z elektriko, primanjkuje jim pitne vode in na splošno je povzročeno ogromno škode. Tudi cestne in železniške povezave so bile pretrgane. Najhuje je v mestu Obrenovac, 30 km od Beograda, kjer je reka Sava prebila nasip in je bilo 90 % mesta pod vodo. V večjem delu Srbije so sicer že preklicali izredne razmere in v uničeni Obrenovac se ljudje počasi vračajo. Tudi v Bosni in Hercegovini se je voda z večine poplavljenih območij že umaknila, z odstranjevanjem posledic in čiščenjem pa bo ogromno dela. Veliko nevarnost predstavljajo tudi mine, ki so po balkanskih vojnah (1991–1995) ostale, a so jih poplave z označenih območij premaknile.

Številni posamezniki, društva in Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije smo zanje zbrali več kot tona blaga in lepo številko v gotovini. Vse to smo s pomočjo Rdečega križa pripeljali v Srbijo in jim olajšali življenje. Zagotovo je to le kaplja v morje ob vsem, kar potrebujejo, vendar je bilo lepo videti, kako smo se združili in priskočili na pomoč. Hvala vsem.

Predaja donacije

Seminar Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije – vsebinske in finančne perspektive

Osrednji letošnji seminar na temo vsebinskih in finančnih perspektiv izvajanja posebnih socialnih programov smo tokrat organizirali v kompleksu Thermana Laško, kjer je dvorana opremljena z indukcijsko zanko in sobe so prilagojene osebam z okvaro sluha. Udeležence seminarja je nagovoril tudi direktor Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji Štefan Kušar. Odprli smo številne teme: od posebnih socialnih programov na lokalni ravni do drugih tekočih delovnih vsebin. Vsekakor je tovrstno delo koristno tako iz vidika strokovnega sodelovanja kot tudi krepitve medsebojnih odnosov.

Delovno srečanje sekretarjev

Nadaljevali smo delovni sestanek s sekretarji društev glede priprave skupnih posebnih socialnih programov na lokalni ravni. Uvodni sestanek na seminarju v Laškem je začrtal osnovne smernice in temelje, na katerih bodo sekretarji do jeseni še delali. Za razpis Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji za leto 2015 želimo vse poenotiti in predvsem strokovno in vsebinsko še izboljšati.

Priprava programov

Evropska zveza gluhih in Mednarodna zveza naglušnih

Predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije so se udeležili tako evropske skupščine gluhih kot tudi evropske in mednarodne skupščine naglušnih. Polni vtisov so svojo izkušnjo delili s strokovnimi delavci in predsedniki društev na seminarju ter na organih Zveze.

Socialno ogroženi

Letos smo na letovanje peljali do sedaj največjo skupino socialno ogroženih. Bivali so v domu v Kranjski

Gori. Za njihovo animacijo je ponovno skrbela Lada Lištvanova. Pokazalo se je, kako pomemben je ta program, saj si v času, v katerem živimo, številni ne morejo privoščiti oddiha in druženja s sebi enakimi.

Upravni odbor Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije

Pred poletjem smo sklicali sejo Upravnega odbora Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije, na kateri smo podrobneje obravnavali aktualno zakonodajo in številne donacije. Največji poudarek pa je bil konstituiranju obeh odborov za gluhe in naglušne. Odprli smo tudi druge aktualne teme, ki še kako vplivajo na naše delovanje. Ponovno smo ugotovili, da bo treba na področju zakonodaje sistematično delovati, še posebej sedaj, ko se socialne pravice vedno bolj krčijo.

Seja upravnega odbora

Prvo evropsko prvenstvo gluhih v kegljanju

Slovenija je gostila prvo evropsko prvenstvo gluhih v kegljanju. Evropska športna zveza gluhih je organizacijo zaupala Športni zvezi gluhih Slovenije, ki je v dobrem sodelovanju z vsemi partnerji odlično izpeljala celoten dogodek. Ne moremo mimo dejstva, da je bilo za to namenjenih izredno malo sredstev, zato tega dogodka ne bi mogli izpeljati brez številnih donacij in srčne pomoči posameznikov in podjetij. Vsekakor pa so zelo pomembni tudi uspehi naših športnic in športnikov. Prvenstva se je udeležilo 82 tekmovalk in tekmovalcev iz štirih evropskih držav: Avstrije, Nemčije, Hrvaške in Slovenije. Organizatorji športnega dogodka so bili Športna zveza gluhih Slovenije, Zveza za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite in Kegljaska zveza Slovenije. Slovensko kegljasko reprezentanco gluhih so zastopali: Aleš Peperko, ki je bil tudi selektor, Tomaž Klemen, Esad Hadžiagić, Robert Marolt, Milan Marolt in Branko Srdan v moški konkurenci ter Irena Turk, Deja Peperko in Sabina Hmelina v ženski konkurenci. Tekmovalci v moški in ženski konkurenci so se potegovali za medalje v štirih disciplinah: ekipno, dvojice, posamezno in sprint. Potek tekmovanja je nadzoroval

tehnični delegat Evropske športne zveze gluhih za kegljanje Thomas Weisner (Nemčija) ter predstavnik Kegljaska zveze Slovenije. Prvenstvo je spremljal tudi podpredsednik Evropske športne zveze gluhih Vasyl Sandugei (Ukrajina). Za prizorišče tekmovanja so organizatorji izbrali kegljišče Golovec v Celju, ki ima ustrezno kategorizacijo za izvedbo mednarodnih tekmovanj. Brez številnih posameznikov, ki so stkali vezi med nami in Kegljasko zvezo Slovenije, ter drugimi pomočniki tega prvenstva ne bi bilo. Tukaj je izstopala Silva Razlag. Čestitam vsem.

Aleš Peperko in Tomaž Klemen prikegljala srebrno medaljo

Mednarodni članski teniški turnir gluhih v Sloveniji

Slovenija je letos prvič gostila mednarodni teniški turnir gluhih članov, ki je potekal med 5. in 8. junijem v Portorožu. Na igriščih Športno-rekreacijskega centra Marina Portorož so se pomerili najboljši gluhi teniški igralci na svetu. Med drugim je na turnirju zaigral aktualni olimpijski prvak z olimpijskih iger v Sofiji 2013, to je Madžar Mathe Gabor, ki je bil tudi prvi nosilec turnirja. Na peščenih igriščih je nastopil tudi nosilec bronaste medalje v dvojicah z olimpijskih iger v Sofiji 2013 Robert Gravogl. Nikakor pa ne smemo spregledati, da je odlično tretje mesto dosegel najboljši slovenski gluhi teniški igralec, aktualni mladinski prvak Marino Kegl, ki je v svoji karieri osvojil že 23 mednarodnih teniških turnirjev. Najboljši igralci so prejeli denarne nagrade. Generalni medijski pokrovitelj turnirja je bila Spletna TV. Vse tekme smo si lahko v neposrednem prenosu prek Spletne TV tudi ogledali, in sicer na www.gluhi.si. Informacije o rezultatih so bile objavljene tudi na spletnem portalu Televizije Slovenije (www.mmc.si), v večernih športnih poročilih, ter mnogih drugih

Prejemniki pokalov in nagrad

socialnih omrežjih in spletnih straneh – od Teniške zveze Slovenije do Times.si ter drugih. Darko Kegl, glavni pobudnik in soorganizator mednarodnega teniškega turnirja gluhih v Portorožu, se je ob koncu zahvalil soorganizatorjema Športnemu turizmu Portorož in Športni zvezi gluhih Slovenije (Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije). Predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije Mladen Veršič je prvim štirim uvrščenim podelil pokale in denarne nagrade. Čestitke si zasluži tudi drugi slovenski teniški igralec na turnirju Mustafa Buljubašič, saj je dosegel lepo sedmo mesto.

Evropsko prvenstvo gluhih v bowlingu

Naši tekmovalci v bowlingu so se udeležili prvenstva na Dunaju. 175 igralk in igralcev iz 24 držav je pokazalo visok nivo znanja. Naši igralci so zasedali mesta v zgornji polovici, vendar ne na najvišjih. Miran Kralj, Sabina Hmelina in Sanja Debevc so častno zastopali barve Slovenije, za kar jim tudi čestitam.

Naši predstavniki v družbi ruske tekmovalke

Deaf Youth Cup

V nemškem Hamburgu se je odvijalo letošnje največje mladinsko tekmovanje, kjer so se mladi gluhi športniki, poleg tekmovanja v tenisu, pomerili tudi v namiznem tenisu, nogometu, bowlingu, šahu, atletiki, plavanju in košarki. Zbralo se je 400 gluhih športnikov s celega sveta. Na teniškem turnirju je

sodeloval tudi najboljši teniški igralec Marino Kegl, ki je osvojil dve srebrni medalji, posamezno in v dvojicah s francozom. Čestitke.

Tečem, da pomagam

Dobro sodelovanje med Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije in društvi ter organizacijo Lions klub Slovenija v preteklosti je pripomoglo k rojstvu novega skupnega projekta sodelovanja »Tečem, da pomagam«. Distrikt Lions klubi Slovenija so ob razglasitvi dneva slovenskega znakovnega jezika, ki ga je Vlada Republike Slovenije določila za 14. november, prisluhnili zamisli Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije. Z namenom, da to prireditev pod geslom »Moje roke, moj jezik« podprejo, so organizirali številne prireditve. S temi prireditvami so med drugim opozorili in ozavestili javnost o problematiki gluhih in naglušnih. 20 % zbranih humanitarnih sredstev na vsaki prireditvi je šlo v skupni fond Distrikta, ta pa se je razdelil na tretjine in bil podarjen Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije, Zvezi slepih in slabovidnih Slovenije in Zvezi prijateljev mladine Slovenije. Zahvaljujemo se društvom, posameznikom in tekačem za nesebično podporo.

Dostopnost do kulturne dediščine

Slovenski etnografski muzej je omogočil vodstvo s tolmačem. V šolskem letu 2014/2015 je pripravljen poseben muzejski abonma, v okviru katerega bo vsak mesec organizirano veččutno vodstvo s tolmačem za slovenski znakovni jezik, ki bo potekalo vsakič v drugem muzeju. Obisk številnih muzejskih inštitucij in udeležba na vodstvih sta brezplačna.

Mednarodni posvet: Razvoj skupnostne oskrbe – deinstitutionalizacija

Pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije Boruta Pahorja je Ministrstvo

za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti organiziralo omenjeni posvet, ki smo se ga udeležili tudi predstavniki Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije in posameznih društev. Poleg plenarnih predavanj so potekale številne okrogle mize, kjer smo odprli prednosti in pomanjkljivosti deinstitutionalizacije tudi z vidika oseb z okvaro sluha.

Skupaj za zdravje

Aktivno smo sodelovali pri projektu priprave smernic za zmanjševanje neenakosti v zdravju na področju preventivnih javnozdravstvenih programov, ki ga je izvajal Nacionalni inštitut za javno zdravje. Opozorili smo na številne neenakosti oseb z okvaro sluha glede dostopnosti in samih storitev ter odgovorili na vsa zastavljena vprašanja. Upamo, da bodo odgovori prispevali k izboljšanju stanja.

CODA – premiera gledališke igre

CODA

Člani skupine Tihe stopinje na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije so ponovno pripravili prijetno predstavo, tokrat na temo o dveh svetovih. Realno je svet le en, vendar imajo slišči otroci gluhih staršev enkrat občutek, da živijo v svetu tišine, drugič pa v svetu zvoka. Iskreno čestitamo vsem za lepo uprizoritev! Tega tako prijetnega večera ne bi bilo brez zveste publike, ki je bila res številna in je prek gledališke igre spoznavala oba svetova.

Razširimo obzorja kulturnega

Sodelovali smo pri projektu in zaključnem seminarju o fizični, spletni in komunikacijski dostopnosti kulture za osebe z različnimi oviranostmi. Predstavljene so bile različne možnosti za odstranjevanje tako fizičnih kot drugih ovir pri dostopu do kulturnih institucij in informacij prek spletnih strani ter različne možnosti komuniciranja. Projekt je s pomočjo sredstev Evropskega socialnega sklada uspešno in medijsko odmevno vodila Beletrina.

Otvoritev novih prostorov Mestnega društva gluhih Ljubljana

Veseli nas, da se je Mestno društvo gluhih Ljubljana uspešno preselilo v lepše prostore ter da je uspešno sodelovanje z Mestno občino Ljubljana obrodilo plodno stanovanje in da lahko omenjene prostore uporabljajo brezplačno. Predsednik Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije se je otvoritve udeležil in jim čestital.

Ljubica Podboršek – prejemnica nagrade Mestne občine Ljubljana

Na slavnostni seji Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana je Ljubica Podboršek, tolmačka in učiteljica slovenskega znakovnega jezika, prejela nagrado Mestne občine Ljubljana za svoje dolgoletno delo na področju gluhih in znakovnega jezika. Iskreno ji čestitamo in ji želimo, da še naprej ostane tako mlada in neustavljiva.

Posvet Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije

V luči številnih družbenih sprememb in finančne krize smo se vse invalidske organizacije pod okriljem Nacionalnega sveta invalidskih organizacij Slovenije udeležile dvodnevne posveta.

Svet invalidov Mestne občine Maribor

Iskreno čestitamo za soglasno izvolitev Milana Kotnika za predsednika Sveta invalidov Mestne občine Maribor. Vsekakor gre za zaupanje v strokovno delo našega sodelavca. Čestitke Milanu za imenovanje!

Milan Kotnik

Zagotovo je za nami izredno delovno obdobje in glede na vroče politične volilne mesece nas jeseni čaka veliko dela. Naj vam poletje mine mirno, zdravo in predvsem igrivo.

Matjaž Juhart

Medmeti na presečišču slovenskega besednega in znakovnega jezika

V mesecu juniju je Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije izdala knjigo *Medmeti na presečišču slovenskega besednega in znakovnega jezika* avtoric Irene Stramljič Breznik in Ljubice Podgoršek.

Omenjena monografija prikazuje medmete v slovarski pojavnosti besednega jezika in njihovo izbrano presečno množico protistavno sooča z izražanjem v slovenskem znakovnem jeziku.

V začetnem poglavju so predstavljene temeljne lastnosti medmetov, ob tem pa je prikazan njihov leksikografski zapis v treh referenčnih slovarjih, nastalih v obdobju med koncem 19. in začetkom 21. stoletja. Temu sledi prikaz temeljnih značilnosti znakovnega jezika. Slednje naj bi pritegnilo zlasti sliščega bralca. Ta naj bi se ustavil in zamislil nad naglico svojega vsakdana, v katerem je vse manj časa za sprejemanje sebi enakih ljudi, kaj šele drugačnih, in hkrati ozavestil spoznanje, da poleg sveta glasov in hrupa obstaja tudi svet tišine ter ob govoric glasovnega jezika še govoric kretenj.

Poseben izziv in novost knjige pa je prikaz izbranih medmetov slovenskega besednega jezika v slovenskem znakovnem jeziku. S tega vidika monografija predstavlja most med obema enakovrednima jezikovnim sistemoma in tako spodbuja k njenemu nadaljnjemu vsestranskemu soočanju.

Aleksandra Rijavec Škerl

Odbor naglušnih Slovenije pri ZDGNS, Drenikova 24, 1000 Ljubljana

CENTER MOŽNOSTI

tehnično-informacijska pisarna za osebe z okvaro sluha

Pri nas lahko preizkusite različne tehnične pripomočke za gluhe in naglušne.

Center možnosti je odprt vsak delovni dan, obisk pa morate predhodno najaviti. Nahajamo se na Drenikovi 24 v Ljubljani.

Vsak dan smo od 9. do 14. ure dosegljivi na tel. št. 01/505 80 46 ali po elektronski pošti naglusni@zveza-gns.si.

Brezplačno vam nudimo:

- preizkus tehničnih pripomočkov in svetovanje,
- informacije o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja,
- pravno svetovanje s področja zdravstva in invalidsko-pokojninskega zavarovanja.

Slikanica Kdo je napravil Vidku srajčico

V okviru projekta Prilaganje in izdajanje knjig v slovenskem znakovnem jeziku, ki je sofinanciran s strani Ministrstva za kulturo, je bila izdana priredba pravljice Frana Levstika v kretnji. Priloga slikanice je tudi pravljica v obliki DVD-zapisa. Namenjena je vsem, ki so tako ali drugače povezani z gluhoto in s slovenskim znakovnim jezikom, in tistim, ki se s z njim želijo srečati.

Pravljica je skrajšana in prilagojena osebam z okvaro sluha ter opremljena z risbami kretenj. Knjigi je priložen DVD, na katerem pravljico v znakovnem jeziku pripoveduje gluha oseba, Petra Rotar. Besedilo slikanice je priredila Veronika Ciglar, z risbami in kretnjami pa ga je opremila Nataša Kordiš.

Glavna oseba v pravljici je Videk, ki je dobrosrčen, prijazen in ima rad živali ter rastline. Skupaj z brati in sestrami je živel v revni družini. Njihova mati je morala ves čas delati na polju, zato jim ni mogla sešiti novih srajčic. Videk je kot najmlajši otrok vedno dobil najbolj ponošeno srajčico, ki se je nekega dne strgala. S to strgano srajčico je odšel v gozd, kjer so mu živali in rastline sešile novo. Zanimivo je, da pajek in ptiček nastopata tako na začetku kakor tudi na koncu pravljice. Na začetku, ko sta v stiski, zanju poskrbi Videk, na koncu pa mu onadva pomagata do nove srajčice.

Pravljica Kdo je napravil Vidku srajčico, prirejena v slovenski znakovni jezik, omogoča osebam z okvaro sluha svojevrstno zблиžanje s knjigo in bogati njihov besedni zaklad tako v slovenskem znakovnem jeziku kot tudi v slovenskem knjižnem jeziku. Hkrati jim odkriva bogato literarno zgodovino slovenskega naroda. Polnočutnim ljudem ponuja možnost, da odkrijejo čudovito drugačnost in kompleksnost sveta ter kulture gluhih, s tem ko se vživijo v kretnje in slovenski znakovni jezik.

Osebe z okvaro sluha se med branjem in ogledom knjižice srečujejo z neznanimi in težje razumljivimi besedami ter jih prepoznavajo, sliščečapopulacijapasesbranjem in ogledom videa seznanja s slovenskim znakovnim jezikom. Pravljica ponuja razumevanje vsebine, bogatenje besednega zaklada,

zблиžanje s knjigo in sliščim daje možnost postopnega učenja kretenj.

Pravljice so prava zakladnica narodnega izročila. V njih je mnogo preprostih rekov in izročil, ki sestavljajo srž narodovega karakterja. In ker gluhi neradi berejo, so pomanjkljivo seznanjeni z identiteto lastnega naroda, zato jim bo ta pravljica v pomoč. Slikanice, ki vsebujejo zanimive in kvalitetne ilustracije, so bralcem vseh starosti blizu. Za razumevanje vsebine pa dodamo še kretnjo. Narisana kretnja je manj dvoumna kot fotografirana. Kontinuirana povezava vseh štirih poti nam bo tako dala želen rezultat: razumevanje vsebine, bogatenje besednega zaklada, zблиžanje s knjigo in za slišče možnost postopnega učenja kretnje.

Treba je izkoristiti vse poti za posredovanje informacij, saj so okoliščine in način sprejemanja informacij različni glede na njihov vir. Za branje slikanice si morajo starši vzeti čas in skupaj z otrokom prebrati zgodbo. Pri tem se ustvarja posebno vzdušje, ki ga otrok potrebuje, da v svoj svet vgradi nove pojme. Zaupanje in poseben odnos, varno okolje, čas, ki je namenjen pravljicam, pa bogatijo otroka in s tem celo družino.

Pravljice v obliki slikanice lahko beremo kjerkoli, za to ne potrebujemo nobene tehnologije in nismo vezani na poseben čas ali prostor ali vir energije. Otrok ob prebiranju besedila vedno znova in znova doživlja zaplet, napetost in razplet zgodbe, kar je za osebno zorenje zelo potrebno.

Pa vendar je treba poudariti, da je slovenščina za gluhe drugi jezik, saj se po sintaksi in drugih jezikovnih prvinah zelo razlikuje od znakovnega jezika, ki ga uporabljajo kot svoj prvi jezik. Zato moramo pravljico predstaviti tudi v obliki filmskega zapisa, saj zapisa kretnje na način, ki bi jo opisal nedvoumno in omogočal tekoče razbiranje, ni. Videoposnetek, ki ga lahko objavimo na svetovnem spletu, je dostopen vsem. Je brezplačen in nezapleten način pridobivanja informacij, ki je blizu tako otrokom kot tudi njihovim staršem. Po svojem pristopu se približa risankam, ki jih otroci zelo radi gledajo.

Namen slikanice – pravljice, ki ima svojo upodobitev tudi v slovenskem znakovnem jeziku v obliki videozapisa, je, da se gluhim omogoči dostop do informacij, ki so del narodove identitete in besednega zaklada.

Aleksandra Rijavec Škerl

Izjava Svetovne zveze gluhih in Sekcije mladih Svetovne zveze gluhih, ki jo je podal njihov predstavnik Braam Jordaan na Združenju mladih invalidnih oseb med 7. konferenco držav podpisnic Konvencije o pravicah invalidov (12. junij 2014, New York, Združene države Amerike)

Izjava je v mednarodni kretnji dostopna na
<http://wfdeaf.org/news/wfd-and-wfyds-statement>

Sekcija mladih Svetovne zveze gluhih je mladinska sekcija, ki spada pod Svetovno zvezo gluhih, mednarodno organizacijo, ki zastopa 70 milijonov gluhih oseb po celem svetu. Izmed vseh ljudi, ki trpijo za različnimi vrstami invalidnosti, sta skupini gluhih in gluhoslepih edini, ki se za dosego učinkovite rabe jezika in komunikacije močno zanašata na znakovni jezik.

Za začetek moram poudariti, kako pomembna je izobrazba. Izobrazba je tako pravica mladih gluhih oseb kot tudi eden izmed ključnih razvojnih ciljev za obdobje po letu 2015. Temu bi morali posvečati več pozornosti. Priznavanje pravice do izobrazbe in pravice do učenja skozi vse življenje je danes potrebno bolj kot kdajkoli prej. Gre za pravico učenja v znakovnem jeziku, branja in pisanja, pravico do dvoma in analize, dostopa do virov ter za pravico razvijanja in urjenja individualnih in skupinskih spretnosti in sposobnosti.

“Izobrazba je najmočnejše orožje, ki ga lahko uporabimo za spreminjanje sveta.”
(Nelson Mandela)

Pravico gluhih otrok in mladih do izobrazbe v znakovnem jeziku štiti Konvencija Združenih narodov o pravicah invalidov. Po tem dogovoru so vlade obvezane, da omogočijo lažje učenje znakovnega jezika ter da podpirajo jezikovno identiteto skupnosti gluhih (člen 24.3.b).

To konkretno pomeni, da je treba zaposlovati učitelje, ki znajo uporabljati nacionalni znakovni jezik, ter jih izobraževati za delo z gluhi učenci, dijaki in študenti (člen 24.4). Če gluhi učenci ne znajo uporabljati znakovnega jezika na najbolj osnovni ravni, se soočajo z velikimi ovirami pri doseganju samostojnosti. Komunikacijske spretnosti so temeljne v procesu iskanja zaposlitve ter sodelovanja v skupnostih in v družinskem življenju. Če se želimo učinkovito spopasti z reševanjem težav mladih invalidnih oseb, moramo za to prisluhniti glasu njih samih, jih proaktivno vključevati v razvoj, vključno s politiko in procesi sprejemanja odločitev.

Najbolj nas skrbi dejstvo, da so mlade gluhe osebe v načrtovanju programa razvoja velikokrat spregledane. Vladni načrti programa razvoja mladih, prav tako pa tudi načrti nevladnih organizacij, mlade invalidne osebe le redko vključujejo v sam proces. Programi za invalide, kjer obstajajo, le redko vključujejo tiste, na katere se pravzaprav osredotočajo, to pa so lahko otroci s posebnimi potrebami, družine ter odrasle invalidne osebe, skupaj s problematiko njihovega zaposlovanja in socialne integracije.

Zato bi na Sekciji mladih Svetovne zveze gluhih želeli poudariti pomembnost učinkovitega sodelovanja mladih invalidnih oseb. Sami smo trenutno eni izmed partnerjev Mednarodnega usklajevalnega srečanja organizacij, ki jih vodijo mladi. To je del Glavne skupine Združenih narodov za otroke in mladino.

Mi, znotraj naših organizacij, ki jih vodijo mladi, oglašujemo pobudo Youth21, prav tako pa smo sprejeli uradno stališče glede stalnega foruma mladih, stalnega mehanizma, prek katerega se lahko mladi vključijo v oblikovanje politike Združenih narodov. S stalnim forumom mladih potrjujemo, da je svetovni program Akcija za mlade izredno pomemben, ter opozarjamo na nujno potrebo učinkovitega izvajanja te politike skozi načrte, mehanizme in programe različnih stopenj, vključno z našo nalogo pri svetovanju Združenim narodom, znotrajvladnim procesom ter mladinskim programom znotrajvladnih in mednarodnih organizacij.

Sekcija mladih Svetovne zveze gluhih verjame, da sta pravica do izobrazbe in aktivno sodelovanje mladih v procesih sprejemanja odločitev ključ, ki lahko odklene vrata svobode in enakosti za mlade z drugačnimi možnostmi. Vsak gluhi otrok ima namreč pravico do kakovostne izobrazbe v znakovnem jeziku.

Za zaključek, Svetovna zveza gluhih in Sekcija mladih Svetovne zveze gluhih spodbujata države podpisnice in predstavnike, da priznajo upoštevanje človekovih pravic gluhih otrok in mladine kot eno izmed ključnih smernic za izpolnitev razvojne agende po letu 2015.

Vsak gluhi otrok ima pravico do kakovostne izobrazbe v znakovnem jeziku.

REPUBLIKA SLOVENIJA
 MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
 ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT
 URAD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA MLADINC

Naložba v vašo prihodnost
 OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
 Evropski socialni sklad

Projekt Kulturna dediščina povezuje

Usposabljanje gluhih in naglušnih oseb za dvig zaposljivosti na področju kulturne dediščine s ciljem maksimalne dostopnosti do dediščine

Jeseni 2013 smo v Racio Social pričeli izvajati projekt Usposabljanje gluhih in naglušnih oseb za dvig zaposljivosti na področju kulturne dediščine s ciljem maksimalne dostopnosti do dediščine s skrajšanim imenom Kulturna dediščina povezuje. Projekt je sofinanciran s strani Evropskega socialnega sklada in nacionalnih sredstev.

Dostopnost do kulturne dediščine je temeljna pravica vseh ljudi. Vendar pa se pojavlja problem, in sicer da so obstoječe metode prezentacije za ljudi s posebnimi potrebami nedostopne. Pri tem mislimo na arhitekturne in tehnične ovire, ki določenim skupinam invalidov, npr. gluhih in močno naglušnim osebam, onemogočajo dostop do kulturne dediščine. Kustosi in pedagoški delavci v muzejih in galerijah sicer skušajo po svojih močeh upoštevati načela dostopnosti, vendar pa nimajo zadostnih znanj in virov, da bi gluhih in naglušnim ljudem omogočili dostopnost do muzejev in galerij. Da bi omenjenim osebam omogočili ogled razstav, prireditev in kulturnih dohodkov, je vedno treba zagotoviti tolmača slovenskega znakovnega jezika.

Projekt vodi in koordinira prijavitelj oziroma nosilec, to je Zavod Racio Social, v sodelovanju s strokovnjaki iz Muzeja in galerij mesta Ljubljane, Zavoda za podvodno arheologijo in Zavoda Preskok.

Namen projekta je usposabljanje gluhih in naglušnih oseb z različnih poklicnih področij, ki bodo pridobili temeljna znanja s področja arheološke dediščine, in razvoj primernih metod prezentacije s ciljem izvajanja pedagoških in andragoških programov ter delavnic za gluhe in naglušne obiskovalce.

V mesecu juliju 2013 smo pričeli z intenzivnimi pripravami na izvajanje projekta. Treba je bilo iz-

brati ustrezne ponudnike za izvajanje teoretičnega in praktičnega usposabljanja. V prvi fazi projekta smo najprej organizirali predstavitveno delavnico, na katero smo povabili brezposelne gluhe in naglušne osebe, ki bi bile primerne za vključitev v program usposabljanja. Vključilo se je 11 oseb. Najprej smo izvedli animacijsko delavnico za gluhe in naglušne, in sicer 15. 7. 2013. Povabljenih je bilo 12 oseb. Na delavnici smo predstavili cilje projekta in časovni plan izvedbe ter opravili intervjuje s posamezniki. Po delavnici se je 11 udeležencev odločilo za vključitev v usposabljanje.

Utrinki z delavnice na Pržanu

Nadalje smo izvedli usposabljanje strokovnih delavcev/mentorjev in izvajalcev usposabljanja za področje arheologije. Mentorje smo na delavnici seznanili z osnovnimi značilnostmi ciljne skupine (gluhota, naglušnost, delovna invalidnost, težave po poškodbi možganov, slabovidnost, mišična distrofija) in s težavami pri vključevanju invalidov v družbo. Poseben poudarek je bil dan potrebam ciljne skupine gluhih in naglušnih ter težavam, ki jih imajo z dostopnostjo do kulturne dediščine.

Usposabljanje za avtorsko razstavo je potekalo v okviru redne dejavnosti Muzeja in galerij mesta Ljubljane pod mentorstvom Irene Šinkovec in Zavoda Racio Social pod mentorstvom vodje projekta Simone Korez. Obsegalo je realizacijo razstave Kolo sreče in številne dogodke ob kulturnem dnevu in mednarodnem dnevu invalidov 3. decembra 2013.

Utrinek z avtorske razstave

Razstava Kolo sreče je bila umeščena v osrednjo razstavo z imenom Kolo, 5200 let, in sicer v Mestnem muzeju Ljubljana. Skupaj s spremljevalnimi dogodki je potekala pod častnim pokroviteljstvom Špele Spanžel, generalne direktorice Direktorata za kulturno dediščino (Ministrstvo za kulturo), in Mateje Demšič, vodje Oddelka za kulturo (Mestna občina Ljubljana). Skupina gluhih in naglušnih je pripravila avtorsko razstavo, ki je bila na ogled javnosti med 3. 12. 2013 in 5. 1. 2014. Razstavo si je ogledalo prek 1200 obiskovalcev, od tega 716 na dan odprtih vrat, to je bilo 3. decembra lani.

Na ta dogodek so gluhi in naglušni udeleženci usposabljanja kot soavtorji razstave izvedli celodnevna vodstva za vse obiskovalce ter vodstvo s pedagoško-andragoško delavnico za skupino gluhih in naglušnih obiskovalcev. Ob dogodku je potekala obsežnejša promocijska akcija z objavami na spletu, v medijih in tiskanih letakih. Med trajanjem razstave je potekalo več dobrodelnih akcij za otroke s posebnimi potrebami in tiste iz socialno ogroženih družin.

V času projekta so potekale tudi eksperimentalne delavnice na terenu, in sicer na ribnikih opuščenih glinokopov na Verdu pri Vrhniki. Glavni vsebinski poudarek so bila prazgodovinska kolišča na Ljubljanskem barju, udeleženci usposabljanj pa so se seznanili z naravnimi materiali, njihovo obdelavo in tehnologijami izdelave različnih predmetov in dejavnosti iz obdobja prazgodovine.

Utrinki z delavnice na ribnikih na Verdu

V aprilu 2014 smo se odpravili tudi na strokovno ekskurzijo arheoloških parkov, muzejskih postavitvev, delavnic in primerov dobrih praks v Italiji. V sklopu eksperimentalnih delavnic in v organizaciji ter pod mentorstvom Zavoda za podvodno arheologijo smo si ogledali kolišča na jezeru Ledro, Villo Rustico v Desenzanu na jezeru Garda in mesto Verona.

Strokovna ekskurzija v Italiji

V času poletnih počitnic se intenzivno pripravljamo, da ob zaključku projekta rezultate predstavimo širši javnosti. Ob dogodku, ki bo potekal zadnji teden v mesecu avgustu 2014, bomo gluhim in naglušnim udeležencem podelili tudi potrdila o usposabljanju. Po krajši predstavitvi projekta bodo soavtorji razstave izvedli vodstva za vse obiskovalce ter vodstvo s pedagoško-andragoško delavnico za skupino gluhih in naglušnih obiskovalcev.

Simona Korez

Spletna TV je globalni medij, ki informira in izobražuje s sliko, tekstom, znakovnim jezikom ter z zvokom.

Spletno informiranje je celovito, ažurno, relevantno ter časovno in prostorsko neomejeno.

Vabimo vas k ogledu naših prispevkov, ki so s klikom dostopni na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije www.zveza-gns.si.

Zaposlitvena rehabilitacija in zaposlovanje gluhih in naglušnih

Družba Racio iz Celja ima od 1. januarja 2014 s strani Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti podeljeno sedemletno koncesijo za izvajanje storitev zaposlitvene rehabilitacije in zaposlovanja gluhih in naglušnih. V vseh območnih službah Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje izvaja zaposlitveno rehabilitacijo za gluhe in naglušne, v celjski območni službi pa smo pridobili še koncesijo za izvajanje storitev zaposlitvene rehabilitacije za osebe s težavami v duševnem zdravju in ostalimi invalidnostmi.

Brezposelne gluhe in naglušne ljudje v storitve zaposlitvene rehabilitacije napotuje zavod za zaposlovanje. Rehabilitacijska svetovalka posamezni osebi stvari predstavi in izda napotnico za proces zaposlitvene rehabilitacije.

V večini primerov so brezposelni gluhi in naglušni najprej napoteni v storitev B, kjer pripravimo mnenje o ravni delovnih sposobnosti, znanj, delovnih navad in poklicnih interesov. Na podlagi tega mnenja je brezposelna oseba vabljen na rehabilitacijsko komisijo Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje, kjer pridobi status invalida in pravico do storitev zaposlitvene rehabilitacije. Po pridobitvi pravice do zaposlitvene rehabilitacije se brezposelna oseba prične vključevati v druge storitve zaposlitvene rehabilitacije, kot so usposabljanje na konkretnem delovnem mestu, razširitev poklicnih ciljev, moti-

viranje invalidov k aktivni vlogi, razvijanje socialnih spretnosti in veščin in v ostale storitve, usmerjene v aktivno iskanje zaposlitve.

V letu 2013 se je v storitve zaposlitvene rehabilitacije vključevalo 114 gluhih in naglušnih oseb iz celotne Slovenije. V drugih storitvah zaposlitvene rehabilitacije pa se je 71 oseb usposabljal na konkretnem delovnem mestu pri različnih delodajalcih in si na ta način večalo zaposlitvene možnosti. V času usposabljanja smo jim pomagali pri vključevanju v delovno okolje, seznanili delodajalce in sodelavce z omejitvami ter analizirali in prilagodili delovno mesto in delovne naloge njihovim potrebam. V letu 2013 se je s pomočjo Racia zaposlilo 49 gluhih in naglušnih ljudi. 10 oseb se je zaposlilo v običajnem delovnem okolju, 3 osebe so se zaposlile v običajnem delovnem okolju s podporo, 8 oseb se je zaposlilo v invalidskih podjetjih, 7 oseb v zaposlitvenih centrih, 21 pa se jih je zaposlilo v programih javnih del. Ena oseba je pridobila odločbo o nezaposljivosti in se vključila v program socialne vključenosti, ena oseba je proces zaposlitvene rehabilitacije prekinila, pri štirih osebah pa je proces zaposlitvene rehabilitacije zaradi osebnih okoliščin v mirovanju.

Kljub veliki gospodarski in finančni krizi, ki vplivata na poslovanje številnih podjetij in drugih subjektov, ki zaposlujejo, se trudimo iskati vedno nove možnosti in priložnosti za zaposlovanje gluhih in naglušnih oseb. Uspešno sodelovanje z regijskimi društvi gluhih in naglušnih po vsej Sloveniji, delodajalci, Zavodom Republike Slovenije za zaposlovanje in njegovimi območnimi enotami, Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije, s tolmači za slovenski znakovni jezik in z drugimi, ki delujejo na področju gluhih in naglušnih, nam omogoča doseganje tako odličnih in izjemnih rezultatov pri zaposlovanju.

Urška Pocajt Sumrak

Rezervacija počitnikovanja prek spletne strani

Na spletni strani Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije www.zveza-gns.si je možno rezervirati počitnikovanje individualno prek sistema on-line. Rezervacija je možna pod sličico »Ohranjevanje zdravja/Najem apartmajev«.

Prav tako je na omenjeni spletni strani pod sličico »Virtualna predstavitev« možen ogled vseh počitniških kapacitet, ki jih ima Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije.

Tečaj slovenskega znakovnega jezika

Na Društvu gluhih in naglušnih Severne Primorske smo izpeljali 30-urni začetni tečaj znakovnega jezika. Brezplačni tečaj je omogočila Zveza društev gluhih in naglušnih Slovenije v sklopu promocije dneva znakovnega jezika. Vodja tečaja Vlasta Vrtačič je do priznanja za uspešno opravljen tečaj privedla 14 zadovoljnih tečajnikov. Na podelitvi priznanj je tečajnica Staša Gregorič prebrala svoje misli, ki so se ji ob obiskovanju tečaja porodile.

Ko gluhi spregovori

Ko gluhi spregovori, slišiš obmolknemo. Nemalokrat se to zgodi. Zakaj? Menim, da zaradi nerazumevanja sebi drugačnega človeka.

Ljudje smo čudna bitja. Velikokrat delamo probleme tam, kjer jih sploh ni. Nekakšen strah pred nepoznanim je prepogost pojav, ki se oklepa tudi odraslih, ne samo otrok. Sicer še vedno ne razumem, ali gre v tem primeru za strah gluhega pred slišičim ali morda ravno obratno.

Pred časom je imela skupina gluhih rekreacijo takoj za našo skupino veteranov. Moram priznati, da sem se nekako neprijetno počutila, ko jih ob njihovem prihodu nisem znala niti pozdraviti, kaj šele kaj vprašati ali jim kaj povedati. Ja, gluhi spregovori, pa čeprav v svojem jeziku, jaz pa obmolknem. Ta občutek nemoči mi še lep čas ni dal miru. In ko je moja glava begala sem ter tja po tem svetu tišine in ko sem ga poskušala razumeti, so se mi misli spletle v pesem, ki sem jo poimenovala »Dekle v tišini«.

Dekle v tišini sredi množice stoji.
Čaka prevoz. Domov se mudi.
Tja k bolni materi se bo podala,
topel objem ljubezni ji dala.

Potihem razmišlja in se ozre.
Tam sreča pogled. Zadrhti ji srce!
V trenutku ji sreča preplavi telo!
Ko le prišel bi bliže! Jo prijel za roko!

In stopil je bliže. In spregovoril.
Tokrat dekle zopet mrak je prekril.
»Ne slišim te,« mu nežno z rokami pove.
On pa se počasi odmakne od nje.

»Ostani pri meni!« v tišini kriči.
»Poglej me! Poslušaj, kaj srce govori!«
A on je ne sliši, obrne se v stran,
kot da občutil neznanja je sram.

Dekletu se zarosijo žalosti polne oči.
Misel se vrne k njeni bolni materi.
Ona jo razume, poslušča tišino vsaki dan,
Pove ji s pogledom, medtem ko boža njeno dlan.

Tako nekako sem zaznavala ti dve množici ljudi, katerih presek je bil precej majhen. Občutek oškodovanosti tako ene kot druge množice me je vodil k razmišljanju, kaj storiti, da temu ne bi bilo več tako.

Čez čas sem v mesečnem koledarju dogodkov zagledala ponudbo tečaja znakovnega jezika. Naključje? Ni bilo potrebno veliko, da sva se s prijateljico podali na to pot. Malce iz radovednosti, malce za prijateljsko druženje, malce pa iz upanja, da se tisti trenutek nemoči ne bi več ponovil. In da bi naslednjič, ko gluhi spregovori, znala spregovoriti tudi jaz.

Že ob prvem srečanju sem začutila lepoto tega tihega sveta. Jezik, ki se mi je še pred kratkim zdel tako čuden in oddaljen, se mi je iz tedna v teden približeval in kaj kmalu sem spoznala, da imata ta dva svetova veliko, veliko skupnega. Logika znakovnega jezika me malce spominja na stenografijo, ki sem se jo imela priložnost učiti v srednji šoli. Takrat namreč še nismo imeli tako razvite tehnologije in je hitra pisava še kako prav prišla. Tudi ko gluhi spregovori, v bistvu kreta neke vrste hitro pisavo po zraku.

Sicer sem še daleč od tega, da bi znakovni jezik obvladala. Vendar nekaj sem se pa le naučila. Navsezadnje tudi tujih jezikov, ki sem se jih učila v času šolskih let, ne obvladam. A kljub temu je to dovolj, da si s pridobljenim znanjem pomagam v službi, v trgovini čez mejo, uživam v gledanju tujih filmov, v prijateljevanju s tujci in v podobnih situacijah. In ko bo naslednjič gluhi spregovoril, mu bom z veseljem odkretala. Nekaj malega in verjetno bolj počasi, a prepričana sem, da se bova lahko sporazumela.

Vsak prebivalec te naše lepe, majhne države lahko naredi svoj korak in spozna svojega soseda. Tudi tistega gluhega. Res je vredno poskusiti. Ne boli in veliko bogatejši se počutiš, saj tistega neprijetnega občutka drugačnosti ni več. Ko namreč gluhi spregovori, si pripravljen, da mu prisluhneš.

Staša Gregorič

Veselite ob zaključku tečaja

Festival prostovoljstva

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje je v maju dobilo vabilo na sodelovanje pri Festivalu prostovoljstva, na katerega smo se, zaradi večje prepoznavnosti društva, seveda z veseljem odzvali.

Program na prireditvi sta povezovala dijak in dijakinja Šolskega centra Velenje. Predstavilo se je devet društev oziroma organizacij. Prireditev je potekala v popoldanskem času v centru Velenja. Zbralo se je precejšnje število ljudi, ki so prisluhnili posameznim predstavitev društev in imeli možnost na stojnicah pridobiti še dodatne informacije in zgibanke.

Naš predsednik Franc Forštner je imel veliko dela z razlago pravic gluhih in naglušnih, saj se je precej ljudi ustavljalo ravno pri naši stojnici. Mimoidočim smo delili prospekte, informirali pa smo jih tudi o brezplačnem tečaju znakovnega jezika, ki bo jeseni v prostorih našega društva.

Na stojnici je bilo prisotnih tudi nekaj naših članov, poleg predsednika pa je bila zraven še tolmačka Darja Fišer, ki je celotno prireditev tolmačila v znakovni jezik.

Članom je bila najbolj zanimiva predstavitev glasbene šole, saj so lahko poizkusili igrati na bobne. In to jim je v veliki meri zelo dobro uspevalo!

Metka Rednak Glažar

Skupinska slika z županom Bojanom Kontičem

Delavnica ličenja

Lepota, lepota in še enkrat lepota ... Tako bi lahko rekli, da je izgledala delavnica, ki smo jo v sredo, 14. 5. 2014, izvedli na Medobčinskem društvu gluhih in naglušnih Velenje.

Na pobudo članic smo organizirali enodnevni tečaj osnovnega ličenja, ki ga je za nas pripravila Nastja Vodenik, vizažistka, sicer pa študentka zadnjega letnika Filozofske fakultete. S seboj je pripeljala Evo, ki ji je služila kot model, na katerem je ličenje demonstrirala. Začela je seveda s čiščenjem obraza in pripravo na ličenje. Predstavila nam je tudi osnovno orodje za ličenje: čopiče, glavničke, pudre, senčila in podobno.

Najprej je nanese podlago, ki jo je potem prekrila s pudrom v prahu. Sledilo je senčenje vek, ki ga je zelo podrobno razložila in ki je naše članice najbolj zanimal. Nadaljevala je z obrobo vek s tušem in barvico ter nato nanese maskaro. Postregla nam je s presenetljivim statističnim podatkom, in sicer da vsaka ženska pri nanašanju maskare povprečno naredi 100 potegov po trepalnicah. Članicam se je to zdelo to zelo veliko in so povedale, da same sigurno ne nanašajo maskare s toliko potegi.

Nastja je nato nadaljevala s šminko za ustnice. Za dnevi make-up je nanese nežno lila barvo, potem

pa je pokazala še, kako nanesti rdečo šminko, pri kateri je treba biti zelo natančen.

Pokazala pa je tudi, na polovici Evinega obraza, kako dnevni make-up hitro nadgradimo v večernega. Tako je imela Eva levo polovico obraza naličenega z dnevnim make-upom, desno pa z večernim.

Zaključila je s senčenjem obraza in nanašanjem rdečila. Eva je izgledala kot manekenka iz revije, Nastja pa se nam je zahvalila za sodelovanje in se priporočila za ličenje, če bi katera od naših članic to želela.

Delavnico so prišli posnet tudi s Spletne televizije in z Nastjo opravili kratek intervju. Zadeva je bila vsekakor zelo zanimiva za vse članice, ki so se na delavnici naučile veliko novega.

Metka Rednak Glažar

Nastja pri svojem delu

Letovanje v Kranjski Gori

27. maja je bilo v Kranjski Gori, kamor smo okoli poldneva prispeli, kar precej hladno. Pričakovali smo, da nam bo vreme vsaj malo naklonjeno, pa smo uživali med soncem in dežjem. Prijazna upravna nam je razdelila ključe in kaj kmalu smo se udobno namestili. Restavracija Livada nam je za kosilo pripravila kranjske klobase, ki so nam kar prijale.

Vse do 31. maja smo se srečevali z vsemi gluhi mi, ki so v tem terminu letovali z nami, in sicer na različnih delavnicah, na sprehodih ali pa kar v dnevnem prostoru pri šahu, televiziji in drugih igrah. V naravi smo spoznavali zdravilne rastline, se sprehajali ob čudovitem jezeru in uživali ob klepetu.

Najbolj všeč nam je bil sprehod do vlečnice, od koder pa smo se podali samo do polovice poti na Vitranc, saj po katastrofi z žledom sedežnica še vedno ni delovala, a smo imeli tudi od tukaj lep razgled v dolino. Kadar pa smo bile v sobi, so največkrat zapele igle: ob pogovoru, kavi in uživanju oddiha smo kvačkale.

Seveda se za vse to udobje zahvaljujemo našemu društvu, Medobčinskemu društvu gluhih in naglušnih Velenje, da nam je ta oddih omogočilo. Dnevi so zelo hitro minevali in že je bilo treba zložiti stvari v kovčke in odpotovati domov.

O tem letovanju se bomo še dolgo pogovarjali in svoje lepe občutke shranili v kotiček srca.

Suzić in Atelšek

Izlet v Logarsko dolino

Sedmi junij je bil za Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje dan izleta. Avtobus je bil poln dobro razporeženih članic in članov.

Prvi postanek smo imeli v Ljubnem, tam smo dobili malico. Ko smo se okrepčali, smo bili pripravljeni na ogled flosarskega muzeja in udeležbo na seveda zelo zanimivem predavanju. To je bila za nas res zelo poučna izkušnja o življenju flosarjev v davnih časih.

Polni novih vtisov smo se odpeljali naprej. Prispeli smo do penziona Razpotje, kjer nas je čakala odlična topla malica. Dan je bil kot nalašč za pohod. Najbolj pogumni smo se podali do slapu Rinka in ni nam bilo žal. Ker smo imeli v načrtu še ogled muzeja v Solčavi, smo pohiteli nazaj do avtobusa.

Po ogledu v Solčavi pa nas je čakal zares pravi, verjeli ali ne, adrenalinski podvig. Treba je bilo priti na kosilo, ki smo ga imeli naročenega pri kmečkem turizmu Zgornji Zavrtnik. Kaj pa je to takega, si boste mislili in se čudili. Jaz pa vam povem: bil je pravi podvig našega šoferja Blaža. Cesta proti kmečkemu turizmu je bila zelo strma, ozka in ovinkasta. Po vsakem ovinku, ki ga je Blaž zvozil, so se v avtobusu slišali vzdihni olajšanja, oooooohhhh.

Prispeli smo do cilja. Po kosilu smo imeli razne športne igre, ob katerih smo se nasmejali in zabavali. Vsega lepega pa je vedno prehitro konec in tako smo se kar malo s strahom posedli v avtobus, saj je bilo treba priti nazaj v dolino. Blaž nas je vozil kar lepo in varno, pa vseeno smo olajšano zaploskali, ko smo bili v dolini. Dobro volje in pesmi ni manjkalo vse do konca izleta. Zares smo se imeli lepo in hvala Urši ter Francu, ker vedno organizirata nepozabne izlete, ki se jih udeležuje čedalje več članov. Dobro bi bilo, da bi šli na naslednji izlet kar z dvema avtobusoma, kajti več nas je, lepše je, in med druženjem se tudi bolje spoznamo. Pridite, ne bo vam žal.

Krašovec Milica

Skupinska

Izdelava vlečne vrvi

Kako se izdelujejo razne vrvi na star način, danes malokdo ve. Ker pa smo pri nas radovedni, smo zadnjo soboto v maju v zgodnjih jutranjih urah prispeli v Ljubno. Tam nas je že čakal gospod Ivan Voler, ki nam je obljubil, da nam izdelava vlečno vrv za šaljive igre.

Iz Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje so bili z mano še žena Irena, Žana, Simona, Nevenko in Klemen. Po kratkem pozdravu in spoznavanju je gospod Ivan začel z delom, pomagal pa mu je še sošolec in znanec Janez. Najprej smo določili dolžino vrvi. Ker se vrv pri spletnanju skrajša za eno tretjino, moramo imeti nekaj več metrov »špage«, da na koncu dobiš željeno dolžino spletenih vrvi. Od vozička do vretena se potem napelje toliko »špage«, kolikor debelo vrv želiš.

Ivan in Janez pri delu

Ko sučeš vreteno, se najprej spletejo tri ali štiri malo debelejša vrvi. Pri tem se voziček, ki je bil obtežen in na katerem sem stal jaz, vseskozi pomika proti vretenu. Dolžina vrvi se venomer krajša. Ko so vrvi dovolj močno zavite, se pri vozičku

vstavi posebna naprava, ki ji pravijo srce ali duša za spletnje. Takrat se potem sprosti tudi vreteno pri vozičku. Vreteni se na obeh straneh sučeta v isto smer, in sicer tako dolgo, dokler niso spletene vse vrvi skupaj.

Vse skupaj zgleda zelo enostavno, vendar še zdaleč ni tako. Od priprave do končnega izdelka traja kar tri ure, no, nekoliko odvisno od dolžine in debeline vrvi, ki jo želiš. Na koncu, ko je vrv spletena, se potem naredi močan voz na vsaki strani in konci se porežejo. Gospod Jože je pokazal, kako se vrv zvije.

Dogajanje je bilo sila zanimivo. Niti sanjalo se nam ni, kako se bodo vse te vrvi spletle v neko debelejšo vrv. Klemen in Žana sta vseskozi snemala in slikala, torej celoten postopek, tako da nam nič ni ušlo. Vmes nas je gospa Ida pogostila z domačo potico in sokom.

Gospa Ida nam je še pokazala, kako slika in peče razna peciva, potice in kruh. Veliko zanimanje nam je vzbudila tudi okolica, saj imajo Volerjevi doma ribe. Živijo namreč pod vznožjem hriba, zato voda teče iz več cevi in se pretaka. V bližini hiše je tudi čebeljak. Ob dobrem domačem narezku, savinjskem želodcu, in domačem kruhu smo kramljali še kar nekaj časa. Res je bilo prijetno in malokje srečaš tako prijazne in usteržljive ljudi, kot so pri Volerjevih v Ljubnem.

Ob tem zapisu se zahvaljujem vsem, ki so pomagali, predvsem pa Ivanu, Janezu, Idu in tudi mladim našega društva. Verjamem, da so se naučili in videli veliko novega. Tako stari ljudski običaji ohranjajo svojo vrednost in lepo je, da se prenašajo naprej na mlajše rodove. Mladi našega društva pa bodo z veseljem povedali, kako so preživeli soboto in kako so izdelovali vlečno vrv. Jaz pa vedno pravim, na mladih svet stoji.

Franc Forštner

Trening vida

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče je minulo sredo organiziralo predavanje z naslovom Trening vida oziroma Kako izboljšati svoj vid. Predavala je Tanja Giulitatti, profesorica na Srednji zdravstveni šoli Ljubljana. Povedala nam je, kako moramo za svoje oči skrbeti in jih pravilno negovati. Predstavila nam je različne vaje za oči, s katerimi si lahko precej znižamo dioptrijo. Pri tem pa je seveda pomembno, da očesne mišice redno treniramo. Po vajah je zelo dobro narediti še masažo oči, ki nam jo je tudi demonstrirala.

Vanja Marinšek

Udeleženci predavanja

Pohod na Tuševo

Počasi smo prihajali do prostorov društva, kjer nas je že čakalo nekaj pohodnikov, vodja pohoda Rudi in predsednik društva.

V prelepem sončnem vremenu smo se podali na pot. Šli smo mimo trgovin Interspar in Hofer, nato smo prečkali glavno cesto in most reke Paka ter se vzpeli po ulici navzgor, dokler se nismo približali gozdu. Pot po gozdu je bila zaradi sence in mehke podlage prijetna.

Kmalu smo v pogled ujeli Tuševo domačijo, kar je bil tudi naš prvi postanek. Gospodar nam je pokazal prostor, v katerem smo se okrepčali z bogračem in pijačo po lastni izbiri. Ko smo se najedli, smo si ogledali naselja, mesta Šaleške doline ter Termoelektrarno Šoštanj. Napravili smo tudi skupni posnetek.

Nato smo se odpravili s Tuševe domačije naprej, na naslednjo, katere lastnik je gospod Franc A. Ko smo prispeli do domačije, so nas presenetili leseni in kamniti dinosavri, ki jih je izdelal sam. Povabil nas je, da se usedemo na klopi, ki stojijo tik ob domačiji.

Gospod Franc nas je potem pogostil z domačim kruhom in pijačo. Razkazal nam je dinosavre in lovski muzej, ki ga je postavil v starem delu hleva. V muzeju smo opazili mnogo slik divjih živali ter rogov srnjakov in jelenov. Ker pa je gospod Franc lovec, nam je veliko povedal o njihovih lastnostih. Povedal je, da večinoma domujejo v gozdovih. In ravno ta informacija me je spomnila na februar, ko

Počitek pred nadaljevanjem

je bil žledolom. Pomislil sem, kakšen strah in stres so doživljale živali, ki jim je gozd edini dom. Sedaj je topleje in gozd je popolnoma zelen, a na žalost znotraj precej ranjen.

Ogledali smo si tudi črno kuhinjo in njeno opremo s policami za posodo in življenjske stvari, ki so jih uporabljali nekoč.

Potem smo se gospodu Francu zahvalili za gostoljubje in se podali na pot, ki nas je vodila do Grilove domačije in vrta z ogromno zelišči. Grilovo domačijo so obnovili z donacijo evropskih sredstev. Zanj je značilno, da je še vedno v prvotni obliki.

Od Grilove domačije nas je pot vodila domov. Veseleje je bilo še toliko večje, ker je bila z nami šest let stara deklica, vnukinja gospe Mežnar. Ob koncu pohoda pa je bil zunaj še vedno lep in sončen dan.

Lojze Dobovičnik

Izlet v Trst

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče se je v soboto, 21. Junija, odpravilo na izlet v Trst. Kot se za prvi poletni dan spodobi, je bilo lepo sončno vreme, ravno pravšnje za potepanje po obali.

Najprej smo si ogledali grad Miramare, ki ga je dal zgraditi Maksimilijan Habsburški med letoma 1856 in 1860. Po končanem ogledu smo se odpeljali v center Trsta. Imeli smo nekaj časa za kavo, sok, sprehod po mestnih ulicah ali zgolj posedenje ob morju. Pot nas je nato vodila v vas Tomaj, kjer smo obiskali gluhega vinogradnika Bogomila Starca, ki nas je zelo prijazno sprejel in pogostil. Ponovno smo se prepričali, da so njegova vina res odlična. Na poti domov smo se ustavili še na gradu Prestranek, kjer smo imeli najprej kosilo, nato pa ogled posesti Prestranek. Poskusili smo tudi njihove izdelke iz biogovejega mesa sorte angus.

Vanja Marinšek

Skupinska

Proslava ob dnevu zmage in dnevu Evrope

Dogovor, sklenjen na sestanku invalidov Mestne občine Velenje, da bodo vse večje prireditve tolmačene v znakovni jezik, se uresničuje. Prav tako je tudi opremljenost z indukcijskimi zankami vedno večja. Poudarek župana občine Velenje, da so mesto naredili invalidom prijazno, je tako na pravem mestu.

Že lani smo bili lepo presenečeni, ker je bila občinska proslava, na katero smo bili povabljeni, tolmačena v znakovni jezik. Prva letošnja prireditev, tolmačena v znakovni jezik, pa je bila osrednja občinska slovesnost ob dnevu upora proti okupatorju. Proslava je potekala v kulturnem domu. Druga prireditev pa je bila na odru pod magnolijami pri Domu kulture Velenje. Namenjena je bila dnevu zmage in dnevu Evrope.

Slavnostni govornik je bil župan Mestne občine Velenje Bojan Kontič. Njegov govor je vedno, kljub

težkim razmeram, zelo lep in optimističen. Zmeraj rad pove, katere so nove pridobitve v občini in na katerih projektih se trenutno dela. In nikoli ne pozabi omeniti invalidov vseh vrst, tudi oseb z okvaro sluha.

Program, ki mi je bil zelo všeč, je pripravila kulturna naveza Triangel. Glavni del proslave je izvedel Šolski center Celje. Povezovala je Maja Gorjup Zdovc, na koncu pa je nastopil še pihalni orkester Premogovnika Velenje, v katerem igra tudi naš naglušni član.

Na obeh prireditvah je tolmačila Polona Dobnik, ki vedno na koncu preveri, kako se nam je zdelo in če je bilo vse v redu. Letos bodo tako tolmačene v znakovni jezik še tri ali štiri prireditve. Tako velikega preboja tudi sam nisem pričakoval in sem zato prijetno presenečen. Prav tako je predlog, da bi imeli v vsaki javni instituciji usposobljene ljudi, ki bi vsaj za silo obvladali znakovni jezik, naletel na pozitiven odziv. Mestna občina Velenje je pozvala velenjske ustanove, ki se pri svojem delu srečujejo z gluhih invalidi, naj se vsaj eden od njihovih zaposlenih udeleži tečaja slovenskega znakovnega jezika. Tako se bo v jesenskem času tečaja udeležilo najmanj trinajst ljudi, zaposlenih v javnih institucijah.

Ob tem zapisu še enkrat hvala za vse, Mestna občina Velenje, in hvala tudi vsem tistim, ki se trudite, da so invalidi enakopravno vključeni v družbo in življenje. Vesel sem, da sodelovanje med Medobčinskim društvom gluhih in naglušnih Velenje in Mestno občino Velenje tako dobro poteka. In še moja misel za konec: kjer je volja, je tudi pot.

Franc Forštner

Proslava

Dan za spremembe

24. aprila letos je bil na osnovni šoli v Zrečah »dan za spremembe«. K sodelovanju so povabili tudi Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice. Gluhi in naglušni člani društva so učencem osmih razredov predstavili gluhotu in naglušnost ter jim skozi svoje življenjske izkušnje prikazali, s kakšnimi ovirami se v vsakdanjem življenju spopadajo. Učenci so jih poslušali z zanimanjem in jim zastavili tudi veliko vprašanj. Kristina Kračun in Tanja Furman pa sta pripravili še dve delavnici, v katerih so se tako učenci kot tudi naši člani preizkusili v plesu in igranju na instrumente.

Vanja Marinšek

Plesna delavnica

Lepo je imeti drug drugega

»Življenje nam vrne samo tisto, kar damo drugim.«

(Ivo Andrić)

Kako drugi gledajo na nas, naglušne? Gluhi nam morda zavidajo sluh, ki ga (še) imamo. Slišiš nam rečejo, da je fino, če lahko kaj preslišiš.

Mi pa ...

Z gluhihmi se težko sporazumevamo, ker ne obvladamo znakovnega jezika. V svetu slišičih pa težko dohajamo vse informacije, ki jih za funkcioniranje potrebujemo, in težko opravljamo vsakodnevne opravke, ki so odvisni od medsebojne komunikacije. V očeh drugih lahko izpademo kot nerazgledani, neizobraženi ali celo smešni. V olajšanje

Skupina za samopomoč Rudolfovo

nam je, če imamo okrog sebe ljudi, ki poznajo naše težave in nam jih po svojih močeh omilijo; naj bodo to sodelavci, družina, prijatelji ali javni uslužbenci.

Najbolje se počutimo v družbi sebi enakih. Največ nam pomenijo medsebojni pogovori, ki ostanejo znotraj skupine. Beseda teče o naglušnosti, slušnih aparatih in pripomočkih, pa tudi o vsakdanjih praktičnih stvareh (recepti, dom in vrt, družina, šport in prosti čas, potovanja ...). Včasih pa za spremembo tudi kam gremo.

Pred dopustom nas je na svoj vikend v vinsko gorico Ljuben pri Uršnih selih povabila naša članica Metka Novakovič. Kljub temu da se je sonce skrivalo za oblaki, smo imeli ob druženju tudi zelo dober tek: Metkin soprog Željko je spekel mesne dobrote, Martin je prinesel belokranjsko pogačo, Jadranka, Ivanka, Lojze in Olga pa so poskrbeli za sladice. No, vsak je nekaj prinesel. Pogrešali smo Veselo, ki je bila na morju, a smo jo poklicali po telefonu.

Lep razgled na daljno okolico in prijeten klepet sta nam polepšala popoldne, ki pa se je kljub dolgemu poletnemu dnevu prehitro prevesil v večer, ko smo se zahvaljujoč gostiteljema poslovili in razšli.

Kako malo je treba, da nam je lepo.

Jelka Močnik

Baterije za slušne aparate v Merkurju, Big Bangu in drogeriji DM

Nemški proizvajalec baterij Ansmann je prek uvoznika, podjetja RT-TRI, z Zvezo društev gluhih in naglušnih Slovenije podpisal pogodbo o donatorstvu. Njen cilj je povečati dostopnost baterij za slušne aparate v Sloveniji. Od vsakega paketa baterij za slušne aparate, kupljenega v trgovinah Merkur, Big Bang in DM v Sloveniji, bo podjetje RT-TRI Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije darovalo 0,15 evra. Denar bo namenjen nakupu pripomočkov za izboljšanje kakovosti življenja oseb, ki si jih zaradi socialne ogroženosti ne morejo privoščiti.

Vse, ki uporabljate slušne aparate, prosimo, da baterije zanje kupite v eni omenjenih trgovskih verig in s tem pomagate Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije.

V Zvezi pozdravljamo donatorstvo podjetja RT-TRI.

Osnovna šola Frana Saleškega Finžgarja Lesce

Tokratni gostitelj naših rednih predavanj in ozaveščanja o okvari sluha je bila osnovna šola v Lescah, ki je pred kratkim praznovala 50-letnico obstoja in delovanja v osrčju Gorenjske. Da smo bili deležni povabila, je predvsem zasluga naše prostovoljke v društvu Jerice Kapus, ki je trenutno zaposlena na omenjeni osnovni šoli.

Pripravila nam je kar zahteven in obsežen urnik, saj smo se predstavili štirim razredom, kar pomeni štiri šolske ure zaporedoma, in levji delež tega naporenega dneva je nosila naša sekretarka Zlata. Ob številnih vmesnih vprašanjih in drugih motečih elementih nikakor ni lahko nenehno voditi predavanja po svojem zamišljenem konceptu ter še obenem pritegniti in ohranjati pozornost učenk in učencev četrtilih ter petih razredov. Ti so bili z mislimi že na počitnicah, ampak Zlati je to ob asistenci naše ustaljene ekipe vseeno uspelo.

Vsi učenci so z zanimanjem spremljali razlage, kaj pomeni gluhotata in kaj naglušnost, kakšni so bili slušni aparati nekoč in kakšni so danes, kaj je to slovenski znakovni jezik in kako pomemben je za gluho popu-

Vsi so pridno sodelovali

lacio. Eden od osnovnih namenov naših predavanj je tudi ta, da se učenci osnovnih šol naučijo razumevanja in spoštovanja invalidnih oseb in s tem spoštovanja slovenskega znakovnega jezika. Pravzaprav postaja zanimivo, ko se vsake toliko časa najde kakšen nevzgojen učenec, ki slovenski znakovni jezik na neprimeren način poizkuša izkoristiti za vzbujanje lastne pozornosti, in sam z veseljem opazujem Zlato, ki mu na kulturno strogo in lep način razloži, da je to zelo grdo in nespoštljivo do gluhih. In z veseljem opazujem tudi to, da se takšni učenci potem resnično umirijo, in prepričan sem, da tudi razumejo svojo napako. In tudi zato se mi zdijo takšna predavanja o invalidnostih izjemnega pomena za mlado generacijo in razumevanje invalidnosti bo pomemben dejavnik razgledanosti na njihovih življenjskih poteh.

Za prijeten občutek ob koncu pa so poskrbele tudi učiteljice in njihove izjave, da že dolgo, dolgo niso bile deležne tako zanimivega predavanja, predvsem pa koristnega spoznanja o nevidni invalidnosti in vsakdanjem življenju oseb z okvaro sluha.

Boris Horvat Tihi

Tudi otroci so izrazili svoje mnenje in občutke

Danes so nas prišli v šolo pogledat gluhi in naglušni. Med njimi so vsi, ki slabo slišijo. Neka gospa ni slišala, zato smo se morali z njo pogovarjati v enoročni abecedi. Vsak je dobil list s to abecedo. Videli smo predsednika društva. Naučili smo se tudi kovanja. Pogledat jih je prišla tudi naša ravnateljica. Povedali so nam, da ko se pogovarjamo z gluhihimi ljudmi, ne smemo vpiti, ker

Pridružila se nam je ravnateljica šole gospa Emilija Kavčič

drugi ljudje vidijo, da je človek gluhi, zato mu postane nerodno. Prej si nisem mogel predstavljati, kako grozno je biti gluhi. Naglušni ljudje pa imajo tudi aparat v ušesu, da slišijo močne zvoke.

A. K., 4. razred

V četrtek, 5. 6., so prišli k nam naglušni in gluhi, to so tisti, ki ne slišijo. Videli smo primer, kako se sporazumeva gospa Mirsada, ki ne sliši. Gospa Urša ji je kazala znake in povedi. Bil je tudi gospod Boris, ki je naglušen, on je fotografiral. Potem nam je učiteljica Jerica razdelila liste z enoročno abecedo. Naučili smo se je. Nato je skoraj vsak pokazal Mirsadi svoje ime. Jaz sem ji ga tudi. Bilo je lepo, ko so prišli k nam na obisk. Izvedeli smo veliko stvari.

E. M., 4. razred

Nekateri ljudje na svetu slišijo slabo ali pa sploh ne slišijo. Gospa, ki dela z ljudmi, ki ne slišijo, nam je povedala, da si naglušni pomagajo s slušnimi aparati. Povedala nam je, da so slušni aparati različnih velikosti in oblik. Nekateri nočejo priznati, da slabo slišijo, ker jim je nerodno nositi aparat. Pri sporazumevanju si pomagajo tudi tako, da si ogledujejo ustnice. Gluhi se sporazumevajo s pomočjo enoročne abecede, z ogledovanjem ustnic in s pomočjo jezika gluhih – slovenskega znakovnega jezika.

T. Đ., 4. razred

V četrtek, 5. 6. 2014, so naš razred obiskali gluhi in naglušni odrasli. Povedali so nam, s kakšnimi težavami se spopadajo. Največje težave imajo s sporazumevanjem, zato uporabljajo enoročno

abecedo in dogovorjene znake. Povedali so tudi, da jih zmoti in zaboli, če se jim kdo posmehuje. Vprašali so, kakšen odnos imamo mi do njih. Zapomnila sem si kar nekaj znakov, ki jih uporabljajo pri sporazumevanju. Razdelili so nam liste, na katerih je narisana enoročna abeceda. Poizkusili smo se sporazumevati, ni nam šlo preveč dobro. Skupaj smo vadili tudi dogovorjene znake in tvorili stavke (Jaz vozim avto. Jaz hodim v šolo. Prosim. Hvala.).

Nekateri so gluhi že od rojstva, pri nekaterih pa je to posledica bolezni ali poškodbe glave.

Z gluhiimi in naglušnimi sočustvujem in upam, da bodo v življenju imeli čim manj težav.

M. G., 4. razred

Danes so na obisk prišli gluhi. Ko nam je gospa predavala o njih, je druga gospa gluhi osebi z rokami kazala, kar je prva gospa govorila. Razdelili so nam liste, na katerih je bila enoročna abeceda. Vse črke smo poizkusili, da smo jih znali pokazati. Vsak se je naučil svojega imena, kar ni bilo težko. Gospa, ki je gluha, je hodila po razredu in se je ustavila pri nekaterih učencih. Ti so ji pogledali v oči in ji povedali svoje ime. Če ji ga ni uspelo ponoviti povsem pravilno, smo ji ga črkovali, kar je razumela.

Odnos do gluhih: do gluhih se je treba obnašati lepo. Nekateri se jim posmehujejo, kar ni prijetno. Vedno jim moramo pomagati in jih opozoriti pred nevarnostjo.

Z. K., 4. razred

Skupinska

Mar res razumemo, kaj je to naglušnost?

Vsekakor velja pozdraviti nedavno odprtje nove trgovine slušnih pripomočkov v Ljubljani. Z zanimanjem sem se udeležila ogleda prostorov te poslovalnice, predavanja oz. predstavitve podjetja, novega dobavitelja, partnerjev in nenazadnje tudi akustikov – in druženja ob zaključku.

Skratka, popoldne je obetalo polno novih izkušenj, kontaktov ter možnosti navezovanja stikov. In pa seveda opazovanja in ocenjevanja situacije, ali gre za resničen vpogled, razumevanje naglušnih oseb in prilagoditev prostora in dogodka le-tem. Lahko trdim, da sem bila kritična stranka, pozoren opazovalec in seveda tudi komentator doživetja. Sama lokacija poslovalnice je ustrezna, dostopnost je dobro urejena tako za voznike kot tudi za uporabnike mestnega prometa. Pa vendar me je ob vstopu v stavbo zmotila obilica steklenih in jeklenih površin v avli. Trdih površin, od katerih se zvok odbija ostro in moteče. Pogovor, vsaj zame, je bil v tem prostoru otežen. Direktor podjetja je prijazno razkazal ter predstavil poslovalnico ter posebej poudaril, da je del prostora opremljen tudi z indukcijsko zanko. Prostor je sicer zvokovno deloval topleje, zmotili pa so me prav tako visoki stropi ter veliko steklenih površin v sprejemnici.

Otvoritev prostorov, foto: Adem Jahjefendić

Sledilo je predavanje, ki je bilo organizirano v eni od sosednjih stavb. Bilo je tolmačeno v znakovni jezik, ni pa imelo podpore z indukcijsko zanko za naglušne. Resda je bilo poskrbljeno za ozvočenje, ki pa žal težko naglušnim ne nudi ustreznega razumevanja, sploh pa ne v prostoru, v celoti obdanem s stekom. Razumevanje teksta je bilo torej bistveno oteženo oziroma meni osebno zaradi hude okvare sluha onemogočeno. In seveda se mi je pojavilo vprašanje, komu so slušni aparati in njihova predstavitve pravzaprav namenjeni. Naglušnim, ki se trudimo slišati z aparati in jih uporabljati kot sredstvo za komunikacijo, ali gluhim, ki jim aparati služijo predvsem za orientacijo in zaznavanje zvokov?

Kljub prosojnicam je bilo spremljajočega teksta premalo, da je bilo razumevanje še težje, pa je velik del predstavitve potekal v angleščini, kar je kljub znanju le-te onemogočalo razumevanje. Pokazala se je tudi težava v razumevanju zaradi močnega naglasa enega od tujcev.

Seveda sama izhajam iz tega, da je treba povedati, opozoriti na težave in pomanjkljivosti, zato sem predavatelje med odmorom poučila, kaj pomeni težka naglušnost v praksi, in jih opomnila, da so profesionalno osebje, zato sem pričakovala bistveno višjo stopnjo razumevanja naglušnosti.

Celotna predstavitev je bila meni, kot težko naglušni osebi, slabo razumljiva in lahko rečem, da mi v takšnem prostoru ne koristi niti moj osebni FM-sistem. Glavni akter je poleg vsega med govorom pogosto gledal na ekran, kar je onemogočalo kakovostno branje iz ustnic.

Imela sem težave tudi z razumevanjem predstavitve gluhe lepoticice, zato sem šele naslednji dan, ko sem brala spletni časopis, zvedela, da z doniranimi slušnimi aparati lahko uživa ob poslušanju glasbe. Vsekakor zanimiva izjava.

Na koncu smo nadaljevali druženje v prijetnem lokalu, ki je bil seveda ponovno v steklu in trdem odbojnem lesu. K sreči ni bilo glasne glasbe. Lahko pa je tudi bila, pa je nisem slišala. Je pa bila kolikor toliko mogoča komunikacija, saj so bila omizja majhna. Tokrat lahko omizje, ki se tudi sicer ukvarja z osebami z izgubo sluha, res pohvalim, ker je delovalo empatično in z razumevanjem. In vsekakor mi je njihovo strinjanje, da je nujno ozaveščanje tudi med osebjem otorinolaringologije, podalo ponoven uvid, kako malo se dejansko o naglušnosti ve. Četudi se z nečim ukvarjaš na profesionalnem nivoju, še ni rečeno, da resnično razumeš, za kaj gre. Upam in želim si, da se bodo organizatorji takšnih dogodkov morda v prihodnje povezali z nami, naglušnimi, in zadevo izpeljali tako, da jo bomo razumeli tudi mi.

Darja Pajk

Predavanje, foto: Adem Jahjefendić

Dobrodelna akcija Radi delamo dobro

Največji slovenski trgovec je z namenom vračanja dobrega v lokalno okolje, v katerem deluje, v stotih izbranih prodajalnah po celi Sloveniji izvajal projekt Radi delamo dobro. Med sto lokalnih društev so podelili donacijo v višini 100.000 evrov.

V aprilu je namreč v omenjenih stotih prodajalnah potekalo prav posebno glasovanje. Kupci so ob vsakem nakupu prejeli žeton, s katerim so oddali svoj glas podpore enemu izmed treh predlaganih kandidatov (društev) za prejem donacije. Žetone so potem oddajali v glasovalne skrinjice, nameščene po trgovinah.

Ob zaključku glasovanja je društvo, ki je prejelo največ glasov, prejelo donacijo, sredstva pa bo namenilo za izvedbo svojega konkretnega projekta, s katerim so se za donacijo potegovali. Nagrajeni pa sta bili tudi ostali dve udeleženi društvi.

Akcija Radi delamo dobro je konec lanskega leta že potekala, vendar v samo štirih trgovinah.

Ker je bila aktivnost med prebivalci zelo dobro sprejeta, povezala je lokalno okolje ter kraju prinesla konkretno izboljšavo, se je največji slovenski trgovec odločil, da v letošnjem letu ta projekt razširi na področje celotne Slovenije.

Trgovine, ki so bile v dobrodelno akcijo vključene, so bile predstavljene na spletnih straneh izvajalca te akcije, hkrati pa so bile tudi posebej označene. Na omenjenem spletnem mestu pa je bilo prav

Čestitke predsedniku Bedriji Črešniku

tako predstavljenih 300 vključenih društev, ki so se potegovali za donacijo.

Naše društvo, to je Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor, je tokrat doseglo 3. mesto. Rezultata smo se seveda razveselili, vendar smo glede na problematiko, s katero se srečujemo gluhi in naglušni ljudje, živeti v svetu tišine, pričakovali višjo uvrstitev. Nagrado za prvo mesto je dobilo društvo za pomoč otrokom z avtizmom, drugo mesto pa so tokrat osvojili prijatelji iz društva za cerebralno paralizo Sonček.

Vsem sodelujočim iz srca čestitamo, še posebej pa se želimo zahvaliti prijazni poslovodji, gospe Sandri Čaušević, ki je del sredstev za pomoč našemu društvu donirala tudi sama. Veseli in hvaležni smo, da obstajajo ljudje, ki se zavedajo naše stiske in so nam pripravljeni pomagati!

Snežana Pauletić

Skupinska slika vseh sodelujočih društev

Koprsko društvo gluhih v Minimundusu

Člani Društva gluhih in naglušnih Koper, ki pokriva 10 občin južne Primorske in šteje več kot 300 članov, so si na enodnevnem izletu 7. junija ogledali Celovec in veliko znamenitost tega kraja, Minimundus. Z izredno lepimi vtisi, ki se jih bodo še dolgo spominjali, so se preko Vrbskega jezera vračali domov.

Istanbulska mošeja

Minimundus je svet v malem, kjer se oko nagleda kar 150 znamenitih zgradb, vlakov in ladij sveta. Za dodatno opazovanje in doživljanje teh znamenitosti – pretežno so v merilu 1 : 25 – je bilo žal premalo časa, a kljub temu so si udeleženci ogledali pestro izbiro znamenitih zgradb na raznih kontinentih sveta, kamor bi si marsikdo želel iti. Ogledali so si Tadž Mahal v Indiji, sydneysko operno hišo, se sprehodili pod Eifflovim stolpom, uživali v pogledu na Baziliko Svetega Petra, občudovali Kip svobode in še marsikaj. Tudi Slovenija je v tem kraju zastopana s tremi znamenitostmi, in sicer z blejskim gradom, blejskim otokom ter Narodno univerzitetno knjižnico v Ljubljani.

Srce Minimundusa so tako modeli, ki so jih v Minimundusovi modelarski delavnici zvesto izdelovali kot

Pogled na pomanjšane skulpture

Posebni efekti

v izvorniku, v merilu 1 : 25, in če je bilo tehnično izvedljivo, tudi z izvirnimi materiali, kot so peščenjak, vulkanski bazalt, marmor. Izdelovale so jih šole ali poklicni modelarji, in sicer do zadnje podrobnosti – okenskih polic, okraskov in uličnih svetilk. Še posebno priljubljeni so tehnični modeli, na primer različni vlaki, ki krožijo po parku in letno prevozi jo po 5000 km. Veliko zanimanja je vzbudila tudi vesoljska ladja »space shuttle«, ki vsako uro vzleti novim svetovom naproti.

Veliko je bilo teh znamenitosti, ki so si jih gluhi in naglušni koprškega območja v miniaturnem parku, ki se nahaja v Avstriji, v mestu Celovec, ogledali. Z obiskom Minimundusa pa so tudi oni pomagali otrokom in mladostnikom z avstrijske Koroške. Minimundus je namreč v lasti organizacije Rešimo otroke Koroška, zato so vsi prihodki malega sveta namenjeni prikrajšanim otrokom, mladostnikom in njihovim družinam.

V družbi vodiča Jana so si ogledali mestno središče in se sprehodili po njem (Stri trg, deželno in mestno hišo, simbol zmaja in kip Marije Terezije, katedralo ...) Domov so se vračali ob Vrbskem jezeru in mimo znamenitega polotoka Maria Wörth.

Besedilo in foto: Olga Knez

Alojz Mohorčič

*Praznuješ svoj praznik leta,
sedaj zaokroženo sedemdeset let.*

*Dal ti bo novega poleta,
da dosegel zlahka boš 8 + 0.*

*Če pogledaš se v ogledalo in vprašaš,
kam odšla so leta,
z gibom ti skrivnosti bo izdalo,
da v življenju še veliko doživel boš.*

*Izbranka Milena ti podala je roko
in skupaj dom sta si zgradila.
Rodila sta se vama sin in hčerka zaželena,
z njima še več sreče življenje vama je dalo.*

*Zdaj se ti bogato obrestuje,
da živel si pametno, športno in zdravo.
Veliko je nasmeljanih dni,
so pa tudi slabi,
zato zdaj želimo ti,
srečen bodi na ta dan, ko praznuješ rojstni dan.*

Tišina v objemu

*Čutim te ...
Dotikaš se me nežno v objemu.
Nasmehneš se ...*

*Gledava dolge ure ...
Srca utrip in nama je lepo.
Čutiva se, ljubiva.*

*Veselo se igra v strasti,
pleševa, tečeva, skočiva v morje.
Smejeva se ...
Dotikava se ... Poljubiva se.*

*V tišini morja ...
V igri sva ... dotikanja.*

*Čutim te ...
Dotikaš se me nežno v objemu.
Nasmehneš se ...*

*Najraje bi te pojedla,
tvoje oči ...
Noro se ljubiva.
V tišini objema.*

Čutim te ...

Dunja Hrvatin

CODA

Ali res obstajata dva ločena svetova, svet slišočih in svet gluhih, se je spraševala gledališka skupina Tihe stopinje v svoji novi predstavi CODA, ki so jo premierno odigrali v petek, 13. junija, pred polno dvorano ljubljanskega SiTi Teatra.

Želim ti povedati zgodbo o dveh svetovih.

Realno je svet le en,
a včasih imam občutek,
da živim v svetu tišine in
drugič v svetu zvoka.

CODA

Režiserka predstave Lada Lištvanova nam je povedala, zakaj so se odločili za temo predstave CODA (angleško child of a deaf adult), ki v slovenskem prevodu pomeni slišoč otrok gluhih staršev. Slišoč otroci gluhih staršev imajo veliko težav. Doživljajo stisko, ker ne morejo komunicirati s starši, ob tem pa jih starši ves čas prosijo za pomoč pri tolmačenju, na primer na občini, pri zdravniku in tako naprej, kajti v preteklosti še ni bilo tolmačev. Tako se je režiserka odločila, da to stisko otrok v predstavi uprizori. Prav tako nam je zaupala, kako je nastajal scenarij. Pripravljala ga je dlje časa in za pomoč prosila tudi svojo hčerko Vero, ki je zbrala informacije o otrocih gluhih staršev. Skupne zamisli sta nato združili v scenarij. Zgodba je nastajala približno dva meseca. Sodeloval je tudi Slavko Pavlič, ki je popravljal besedilo in pomagal s svojimi zamislimi, je še dodala.

Po predstavi smo gledalce povprašali za mnenje in eden od njih, ki je tudi sam gluh, je povedal,

da je zgodba res podobna temu, kar številni gluhi doživljajo.

Zgodba pripoveduje o dveh družinah in o ločenih svetovih. V prvi družini imata gluha starša slišočega otroka, v drugi družini pa so slišoč starši z gluhim otrokom. Zgodba govori o osamljenosti, obremenjenosti, iskanju pogovora in pomoči. Res, dostikrat kakšne psihološke stiske pridejo na dan šele v odrasli dobi, je komentiral eden od gledalcev.

Osnovno načelo otrok gluhih staršev, ki se ga trudijo uresničiti, je enakopravnost družin z gluхими starši in slišočimi otroki z ostalimi družinami v družbi. Otrok gluhih staršev ni predstavnik ali zagovornik gluhih, temveč zastopa stališče, naj se gluhi borijo po svojih močeh, saj jim tega nihče nima pravice odvzeti.

Med gledalci pa je bila tudi oseba, ki je sama v svojem otroštvu doživljala to, kar je bilo v predstavi uprizorjeno, je namreč slišoč otrok gluhih staršev – CODA. Zaupala nam je svoje vtise s predstave. Dejala je, da se je v igro zelo vživela, saj dejansko od majhnega svojim staršem pomaga pri različnih zadevah: poklicati električarja, naročiti olje in podobno, kar je bilo zanj res veliko breme. Ko si star 14 let in si postavljaš realno sliko sveta, moraš že komunicirati v imenu staršev in nimaš nobene izbire, nam je po končani predstavi še zaupala.

Režiserka želi predstavo CODA predstaviti tudi širši javnosti; šolam, gimnazijam, zdravstvenim domovom, pa tudi centrom za socialno delo. Njen cilj je, da bi s tem predstavila svet gluhih in njihove težave, zato bo izobraževalnim in drugim ustanovam ponudila uprizoritev.

Anita Ivačič

Skupinska

Likovna kolonija gluhih in naglušnih 2014

V času od 13. 6. do 15. 6. 2014 je v Slovenskih Konjicah v organizaciji Medobčinskega društva gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče in Zveze društev gluhih in naglušnih Slovenije potekala likovna kolonija gluhih in naglušnih. Vodja celotnega dogodka je bila Nina Jeranko, vodja sekcije za kulturo našega društva. Umetniki so bili nastanjeni v Gostišču Ulipi, kjer je bila organizirana tudi prehrana (zajtrk in večerja).

Likovne kolonije so se udeležili:

- Drago Jerman – Mestno društvo gluhih Ljubljana
- Stane Intihar – Mestno društvo gluhih Ljubljana
- Aleksander Prokofjev – Mestno društvo gluhih Ljubljana
- Bedrija Črešnik – Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor
- Bojan Cmok – Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče
- Nina Jeranko – Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče

Otvoritev likovne kolonije je potekala v petek, 13. 6. 2014, ob 17.30. uri na ploščadi Kulturnega

doma v Slovenskih Konjicah. Prireditelj je povezovala Nina Jeranko. Vse zbrane likovnike in goste sta pozdravila župan občine Slovenske Konjice gospod Miran Gorinšek in sekretar za kulturo na Zvezi društev gluhih in naglušnih Slovenije gospod Anton Petrič. Po končanih govorih so se predstavili likovniki. Vsak je povedal, od kod prihaja, kaj in kako najraje slika in tako naprej. Sledila je manjša pogostitev. Na koncu so se likovniki sprehodili po mestnem jedru Slovenskih Konjic in si ogledali točke, ki so zanimive za slikanje.

V soboto so ustvarjali na terenu. Zjutraj so se odpeljali v Žičko kartuzijo, kjer so nastale zelo lepe slike. Popoldan so slikali Stari trg, Zlati grič in ostale znamenitosti. V nedeljo so slikali Stari grad. S slikanjem so zaključili ob 12. uri in se nato odpravili na ogled mesta Vitanje. Ogledali so si KSEVT in staro mestno jedro.

Likovno kolonijo smo zaključili v Hotelu pod Roglo v Zrečah. Vsi udeleženci so prejeli zahvalo za sodelovanje in steklenico konjiškega vina.

Udeleženci likovne kolonije so bili z organizacijo zadovoljni in se bodo v Slovenske Konjice še vrnili. Vsa nastala likovna dela pa bodo septembra v času mednarodnega dneva gluhih v avli Kulturnega doma v Slovenskih Konjicah razstavljeni.

Vanja Marinšek

Udeleženci kolonije s svojimi deli

Na Evropskem prvenstvu gluhih v kegljanju srebro za Slovenijo

Od 23. do 28. junija je v celjski Hali Golovec potekalo prvo Evropsko prvenstvo gluhih v kegljanju, ki se ga je udeležilo 82 tekmovalcev in spremljevalcev iz štirih evropskih držav: Avstrije, Nemčije, Hrvaške in Slovenije. Največ medalj so osvojili Nemci, Aleš Peperko in Tomaž Klemen pa sta Slovenji prikegljala srebrno medaljo. Prvenstvo je organizirala Športna zveza gluhih Slovenije s finančno podporo Zveze za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite in s strokovno pomočjo Kegljaške zveze Slovenije.

Deja Peperko

Zadnji dan prinese najboljše

Tekmovalci na evropskem prvenstvu so se potegovali za pet kompletov medalj: v kategoriji posamično, ekipno, v dvojicah, v tekmi na izločanje oziroma »sprint« ter v kombinaciji.

Evropsko prvenstvo je bilo za slovensko reprezentanco uspešno, saj sta si Aleš Peperko in Tomaž Klemen na zadnji dan prvenstva, ko je bila na sporedu kategorija dvojic, prikegljala srebrno medaljo. Peperko je po tekmi povedal, da je k uspehu prispeval domači teren in »bučna podpora domačih navijačev. Slišal sem vzklike, spodbujanje. Občutki so bili neverjetni.« V prvi igri sta kegljača dosegla slab rezultat, podrla sta komaj 132 kegljev, v drugi pa sta bila precej boljše od hrvaškega para. »Igra dvojic je živčna vojna. Prvo igro sva izgubila, v drugi igri, proti koncu, pa sva dobila krila.« Po rezultatu 1 : 1 je imel vsak igralec še en lučaj in na koncu sta s 4 podrtimi keglji več zmagala Hrvat Željko Miličević in Vlado Deanović. Sandra Keller – Eva Bethke pa sta bili najboljše ženske dvojica na prvenstvu.

Slovensko kegljaško reprezentanco gluhih so poleg Peperka in Klemna zastopali še Esad Hadžiagić,

Slovenska reprezentanca

Robert Marolt, Milan Marolt in Branko Srdan v moški konkurenci ter Irena Turk, Deja Peperko in Sabina Hmelina v ženski.

Najboljša posameznika tako v ženski kot v moški kategoriji sta bila Nemca, Aleš Peperko pa je dosegel osmo mesto med posamezniki.

Pri ženskah – posamezno je zmagala Nemka Diane Graupeter. Podrla je 547 kegljev, 6 več kot Marija Radić (Hrvaška) in Silvia Weber (Nemčija), ki sta jih podrla vsaka 536. S 427 podrtimi keglji se je edina slovenska predstavnica Irena Turk uvrstila na častno zadnje mesto od 16 tekmovalk. V kombinaciji je zmagala Radićeva (Hrvaška, 1058 podrtih kegljev). Bila je pred Graupetrovo (1052 kegljev) in tretjevrščeno Hrvatice Mateo Sipić.

Pri moških je bila za zmago huda konkurenca, razlika med prvo- in tretjevrščenim je bila le 7 kegljev. Tako je največ kegljev, 575, podrl Frank Schäfer iz Nemčije in osvojil zlato medaljo. Tesno mu je sledil Avstrijec Stefan Kermautz (572 kegljev), bronasto medaljo pa si je prikegljal Hrvat Željko Miličević, sicer tudi zmagovalec v kombinaciji (1131

Slovenski navijači

Naši dvojici

kegljev). Njegov rojak Stipo Grlić je v kombinaciji podrl 1122 kegljev in osvojil drugo mesto. Schäfer si je poleg zlata posamezno okoli vratu nadel še bron v kombinaciji.

Aleš Peperko, ki je bil tudi selektor slovenske reprezentance, je dosegel še dva vidna rezultata, in sicer je v kombinaciji zasedel odlično peto mesto s 1108 podrtimi keglji, posamično pa je bil s 553 podrtimi keglji osmi.

Slovenska ekipa potrebuje še veliko treningov

V moški konkurenci je z 2206 podrtimi keglji zmagala ekipa Nemčije v zasedbi Mario Weber, Sebastian

Keller, Josef Rothmeier in Dirk Uhlig, ki je podrl tudi največ kegljev posamično, in sicer 579. Srebrno medaljo ekipno so osvojili Avstrijci, druga ekipa, 2169 podrtih kegljev. Tretji so bili Hrvati z 2122 keglji.

Slovenski kegljači v zasedbi Aleš Peperko, Esad Hadžiagić, Tomaž Klemen in Milan Marolt pa so z 2062 podrtimi keglji zasedli zadnje, 7. mesto v ekipnem tekmovanju. Kljub temu imamo razlog za zadovoljstvo, saj je vodja ekipe Peperko s posamičnim rezultatom 555 kegljev dosegel 5. najboljši rezultat posamično.

V ženski konkurenci so bile nepremagljive kegljačice iz Nemčije. Ekipa v zasedbi Eva Bethke, Sandra Keller in Silvia Weber je zasedla prvo mesto s 1522 podrtimi keglji, druga ekipa Nemčije se je uvrstila na drugo mesto s 1515 keglji, tretja pa je bila hrvaška ženska ekipa s 1470 podrtimi keglji. Najboljši posamezni rezultat je prav tako dosegla Hrvatica Katica Zagorec – 534 podrtih kegljev.

Slovenska ekipa v zasedbi Sabina Hmelina, Deja Peperko in Irena Turk je s 1263 podrtimi keglji zasedla zadnje, 5. mesto. Slabemu rezultatu so botrovale poškodbe, poleg tega pa je bilo to prvenstvo za večino slovenskih igralk prva izkušnja z močno mednarodno konkurenco.

Slovenca srebrna

»Sprint« je živčna vojna

V ženskem sprintu je med 16 tekmovalkami zmagala Nemka Silvia Weber, ki je v finalu premagala Hrvatice Mateo Sipič. Sandra Keller iz Nemčije je bila tretja. Edina slovenska predstavnikinja Deja Peperko je izpadla v prvem krogu.

V močni moški konkurenci je med 32 igralci zmagal predstavnik Nemčije Mario Weber, Avstrijec Peter Friedberger je bil drugi, tretje mesto pa si je prikegljal Josef Voran (Nemčija). Slovenijo so zastopali trije kegljači: Tomaž Klemen, Robert Marolt in Aleš Peperko, ki se je uvrstil v četrtfinale, kjer ga je izločil premočan nasprotnik, na koncu drugouvrščeni Friedberger.

Pohvala organizatorju

Ob zaključku je Vasyl Sandugei, podpredsednik Evropske športne zveze gluhih, pohvalil organizacijo prvega evropskega prvenstva v kegljanju. Za Spletno TV, ki je evropsko prvenstvo spremljala v živo, je povedal: »Presenečen sem bil nad tekmovalnostjo, borbenostjo, nisem pričakoval, da je kegljanje gluhih na tako visoki ravni. Vesel sem tudi dobre medijske podpore. Upam, da se bo v prihodnje ta šport še bolj razvil.«

Thomas Weisner, tehnični delegat za kegljanje Evropske športne zveze gluhih je izrazil veselje ob tem, da je »Slovenija sploh predlagala izvedbo tega prvega evropskega prvenstva in pritegnila veliko število igralcev. Upam, da bomo na prvenstvo, ki bo čez štiri leta v Nemčiji, pritegnili še reprezentance drugih držav.«

Robert Žlajpah, predsednik Športne zveze gluhih Slovenije, je dejal, da je celotna organizacija tekla brezhibno. Anton Petrič, sekretar Športne zveze gluhih Slovenije, je bil zelo ponosen na uspeh domačih kegljačev: »Srebrna medalja za Slovenijo je krona vsega dogajanja na prvenstvu, hkrati je to veliko priznanje dela celotne ekipe. Medalja je poplačala ves vložen trud, moje delo in delo vseh sodelavcev.«

Rekord gledanosti Spletne TV

Ekipe Spletne TV

Evropsko prvenstvo gluhih v kegljanju je prineslo tudi nov mejnik v zgodovini Spletne TV, ki je bila medijski pokrovitelj prvenstva. Spletna TV je vsak dan neposredno prenašala tekmovanja s kegljišča v Celju in v enem samem dnevu, v torek, 24. junija, ko je potekalo ekipno tekmovanje, zabeležila 2383 obiskov spletne strani.

Anita Ivačič

Športna zveza gluhih Slovenije se zahvaljuje vsem podpornikom, sponzorjem in donatorjem, ki so omogočili izvedbo Evropskega prvenstva gluhih v kegljanju:

- Zvezi za šport invalidov Slovenije – Paraolimpijski komite za finančno podporo,
- Fundaciji za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji,
- Kegljaški zveze Slovenije za brezplačno sodniško ekipo in strokovno pomoč,
- Mestni občini Celje za brezplačno uporabo kegljišča,
- Avtotehni VIS za brezplačno uporabo vozila za prevoz kegljačev,
- SELMAR-ju d. o. o. PE Maribor za brezplačno vozilo za protokol,
- Konki NOVA za brezplačno vodo za udeležence prvenstva,
- Rogaču d. o. o. za brezplačne majice za osebje,
- EuroPapierju Alpe za brezplačno izdelavo startnih števil,
- Elpagri d. o. o. za brezplačno izdelavo akreditacijskih kart.

Deseto evropsko prvenstvo gluhih v bowlingu – Dunaj, 14. 5.–24. 5. 2014

Naši igralki Sabina Hmelina in mlada Sanja Debevec sta prvič nastopili na tako velikem evropskem tekmovanju, medtem ko je Milan Kralj nastopil že četrtič. Na desetem evropskem prvenstvu gluhih v bowlingu, ki se je odvijal v Dunaju, glavnem mestu Avstrije, so v ženski kategoriji prevladovale Rusinje, ki so pobrale tudi več medalj, prav tako kot Francoz Delsol. Ob tem tudi zapišimo, da je bilo doseženih 9 evropskih rekordov po točkah v različnih kategorijah. Te rekorde boste našli v rezultatih na koncu članka, ki jih je zbrala naša igralka Sabina Hmelina.

Slovenski predstavniki na prvenstvu

Slovenska gluha reprezentanca v sestavi Milana Kralja, Sabine Hmelina in Sanje Debevec ter vodje Roberta Žlajpaha se je v torek, 13. maja, v jutranjih urah odpravila na pot. Potovali smo s sponzorskim avtom Škoda Octavia Combi, ki nam ga je priskrbela družba Porsche Slovenija. Po nastanitvi v slovenskem hotelu Korotan, kjer smo bivali po znižani ceni, so v Plus Bowling centru – tam je tekmovanje potekalo – pregledali steze in opravili neformalni trening.

Predsednik Avstrijske športne zveze gluhih Günther Duschet je po otvoritvenem pozdravu predstavil predstavnike Evropske športne organizacije gluhih: Steina Erika Wroldsena, Michaila Polemisa, sekretarja omenjene organizacije Juha Matti Aaltonena in predstavnika Svetovne zveze za bowling Thomasa Tybla. Omenjeni predstavniki so podali informacije o poteku in načinu tekmovanja ter opozorili na določene stvari, kot so na primer doping, pospravljanje, brisanje krogle po koncu tekme.

Določili so število inčev mazanja olja na stezah: za kratko mazanje je bilo določenih 37 inčev in za dolgo mazanje 41. V popoldanskem času so imeli trije igralci uradni trening, potem pa je sledila otvoritev prvenstva. Na tem prvenstvu je nastopalo 106 igralcev in 74 igralk iz 24 držav Evrope. Tekmovali so v kategorijah posamično, dvojice, trojice in ekipno.

Prvi dan je potekalo tekmovanje za ženske – posamično. Slovenski predstavnici Sabina Hmelina in Sanja Debevec sta dosegli zastavljeni cilj, in sicer Hmelina se je s 1033 točkami uvrstila na dobro 25. mesto, Debevečeva pa je dosegla 981 točk oziroma 44. mesto od 74-ih.

Drugi dan so se pomerili moški – posamično. Zaradi velikega števila prijav (skupaj 101) je tekma trajala ves dan in tekmovalci so bili razdeljeni v tri skupine. Kraljev nastop je bil zelo uspešen. S 1157 točkami je dosegel 17. mesto in le za las zgrešil cilj, ki si ga je potihem zadal, in sicer da bi se uvrstil na »Masters« lestvico oziroma med 16 najboljših v Evropi.

Ženska dvojica Sabina Hmelina – Sanja Debevec je imela po urniku nastop že ob 8. uri zjutraj. Žal dvojici v nadaljevanju ni šlo povsem po načrtih. Kljub temu sta dosegli povprečen rezultat: s 1902 točkama sta osvojili 26. mesto.

Nastop Milana Kralja v dvojicah je bil spet zgodnji, začel je v prvi skupini. Skupaj z Dancem Jorgensenom je nastopil za »All Events« točke. Kralj je imel zjutraj pred nastopom dober občutek, s se mu nastop žal ni posrečil, ker ni imel mirne roke pri metu. Uspelo mu je zbrati 1093 točk, kar je bilo dovolj za 26. mesto na trenutni skupni lestvici.

V ženskih trojicah sta Sabina Hmelina in Sanja Debevec dobili sliščečo partnerico, imenovano Pacer. Nabirali sta točke za »All Events«. Žal pa to ni bil srečen dan zanj, saj sta imeli težave s kroglo. Predvsem Sanja je imela probleme z zatečenim palcem, ki je komaj šel v luknjo krogle. Sabina je zbrala 986 točk, Sanja pa skromne 804. Tako sta si malce poslabšali uvrstitev. Na »All Events« lestvici je bila Sabina z 2985 točkami trenutno na 41. mestu, Sanja pa z 2721 točkami na 60. mestu. Slednja je povedala, da odkar igra bowling na tekmovanjih, še ni imela tako slabega rezultata. Sabina je imela ves čas težave s kroglo, ki je nikakor ni ubogala. Razlika v točkah med njenim mestom in 16. mestom je narasla na 184.

Rezultati:

	Moški	Ženske
Posamezno	1. Bates (Velika Britanija) 1325 točk 2. Wildenhayn (Nemčija) 1318 točk 3. Delsol (Francija) 1298 točk 17. Kralj (Slovenija) 1157 točk	1. Korablinova (Rusija) 1296 točk* – 1 igra 268 točk* 2. Ulfsparre (Švedska) 1165 točk 3. Thorgilsdottir (Islandija) 1133 točk 25. Hmelina (Slovenija) 1033 točk 44. Debevec (Slovenija) 981 točk
Dvojice	1. Nemčija (Wildenhayn/Lindermann) 2426 točk 2. Francija (Delsol/Divol) 2413 točk 3. Velika Britanija (Forsyth/Bates) 2394 točk	1. Rusija 1 (Korablinova/Lotina) 2344 2. Grčija (Fermani/Berti) 2179 točk 3. Rusija 2 (Shakhbazian/Lipkina) 2157 točk 26. Slovenija (Hmelina/Debevec) 1902 točk
Trio	1. Rusija (Kuznetsov/Akopyan/Grigoeyev) 3740 točk* 2. Ukrajina (brata lalovega/Danyliuk) 3627 točk 3. Švedska (Andersson/Wilhelmsson/Flink) 3521 točk	1. Rusija (Lipkina/Lotina/Korablinova) 3361 točk 2. Finska (Suominen/Rantala/Lintula) 3198 točk 3. Ukrajina (Kovalchuk/Velychko/Diachenko) 3174 točk
Ekipno	1. Nemčija 5892 točk* 2. Rusija 5702 točk 3. Švedska 5592 točk 1 igra skupaj 1066* (O. Probst 182, T. Wildenhayn 173, K. Udemann 265, A. Schwarz 225, S. Wildenhayn 221 – Nemčija)	1. Rusija 2786 točk* 2. Finska 5244 točk 3. Češka 5101 točk 3 igre skupaj 2787* (N. Korablinova 645, O. Lotina 658, Ž. Moskalenko 529, S. Lipkina 478, N. Shakhbazian 477 – Rusija)
All Events	1. Delsol (Francija) 5055 točk* 2. Wildenhayn (Nemčija) 4990 točk 3. Grigoryev (Rusija) 4895 točk 36. Kralj (Slovenija) 4363 točk	1. Korablinova (Rusija) 4997 točk* 2. Lotina (Rusija) 4747 točk 3. Lintula (Finska) 4515 točk 38. Hmelina (Slovenija) 3960 točk 60. Debevec (Slovenija) 3625 točk
Masters	1. Delsol (Francija) 2. Forsyth (Velika Britanija) 3. Flink (Švedska)	1. Korablinova (Rusija) 2. Lotina (Rusija) 3. Lintula (Finska)

* evropski rekord

Dobitnice medalj posamično

Po nastopu Milana Kralja je imela slovenska reprezentanca prosto popoldne za sprostitev in ogled parka ter živalskega vrta Schönbrunn. Vodil jih je Srečo Dolanc, nekdanji moderator in novinar Spletne televizije, ki živi in dela v farmacevtskem podjetju na Dunaju.

Kot vodja odprave podajam zaključno oceno, da je slovenska gluha reprezentanca dosegla zastavljene cilje predvsem v posamični kategoriji, saj igralce lahko uvrščamo v sredino lestvice evropskega prvenstva gluhih v bowlingu. Kljub težavam s krogli in poškodbam so dosegli tudi zadovoljiva končna mesta v skupnem seštevku »All Events«.

Po tekmi ženskih trojk je bila na vrsti tekma moških trojk. Žreb je določil, da bo Milan Kralj nastopil skupaj z dvema igralcema iz Latvije. Osvojil je 1145 točk in žal ni pridobil boljših mest, ki bi ga približale skupini »Masters«. Še vedno je bil na 26. mestu.

V zadnji fazi prvenstva so bile na vrsti tekme petork v dveh delih po 3 igre v ženski in moški konkurenci. Najprej sta nastopili Sabina in Sanja skupaj s tremi Nizozemkami. Obe sta si skušali nabrati čim več točk in izboljšati uvrstitev na »All Events« lestvici. V seštevku točk iz vseh kategorij se je Hmelina s 3960 točkami premaknila z 41. mesta na končno 38., kar je v povprečju 165 točk na tekmo. Debevčeva je z zadnjo tekmo svojo uvrstitev izboljšala za dve mesti, in sicer je s 3625 točkami in s povprečjem 151 točk na tekmo zasedla 60. mesto.

Po končanem nastopu ženskih petork so na vrsto prišle še moške. Kralj je bil v skupini s štirimi igralci, ki so prihajale iz različnih reprezentanc. Že na ogrevanju pred tekmo mu je naprava poškodovala kroglo, zato je bilo konec upanja na finalni nastop v skupini 16 najboljših evropskih bowling igralcev. Na krogli se je odlučila vrhnja plast, zato je izredno težko metal, vendar se je kljub temu trudil pridobiti čim več točk. Žal pa zaradi bolečin v palcu ni mogel metati bolje kot na prejšnjih tekmah. S 4363 točkami se je uvrstil na skupno 36. mesto, kar pomeni 6 mest navzdol.

Res pa je, da je na tem evropskem prvenstvu vladala zelo huda konkurenca. Tudi nekateri najboljši igralci so s svojimi igrami na tem prvenstvu pogoreli.

Na tem mestu bi se v imenu Športne zveze gluhih Slovenije zahvalil Zvezi za šport invalidov – Paraalimpijski komite za finančno pomoč, gospe Nataši Pirc Musar za izposojeno športno opremo, trenerju Nenadu Bezjaku za prostovoljno svetovanje in treniranje igralcev ter tudi BTC City Areni Play & Party, ki je omogočila najem stez po ugodni ceni. Zahvala gre tudi družbi Porsche Slovenije, natančneje gospe Pečelin, za izposojen avto Škoda Octavia Combi, s katerim je slovenska reprezentanca potovala.

Robert Žlajpah

Dobitniki medalj posamično

Marino Kegl osvojil POVAŽAN CUP v Trenčinu na Slovaškem

Mednarodni dan gluhih je v Trenčinu na Slovaškem trajal od 4. do 6. julija.

Vzporedno s tem velikim dogodkom pa so potekali tudi mednarodni športni turnirji gluhih, POVAŽAN CUP –TRENČIN 2014, v tenisu, odbojki na mivki in bowlingu. Sodelovali so športniki s Slovaške, Češke, Madžarske, iz Avstrije in Slovenije.

Marino Kegl iz Železničarskega teniškega kluba Maribor je na teniškem turnirju sodeloval kot edini predstavnik naše dežele. Osvojil je svojo 24. mednarodno turnirsko zmago v članski konkurenci gluhih teniških igralcev. V četrtfinalu se je soočil s Petrom Tatarom in zmagal s 6 : 0, v polfinalu je premagal Davida Hanudela z 9 : 1, v finalu pa Miroslava Lipovkega s 6 : 0, 6 : 0.

Marino Kegl zmaguje

Rezultati:

- 1. mesto: Marino Kegl (Slovenija)**
- 2. mesto: Miroslav Lipovsky (Slovaška)**
- 3. mesto: David Hanudel (Slovaška)**

Državno prvenstvo gluhih v orientacijskem teku

V soboto, 7. 6. 2014, je v organizaciji Društva gluhih in naglušnih Krško potekalo državno prvenstvo gluhih v orientacijskem teku.

Tudi letošnje prvenstvo je bilo dobra priložnost, da so tekmovalci preizkusili svojo kondicijo in zmožnost orientacije v povsem novem okolju. Tekmovanje je namreč potekalo po gozdovih območja Artiče – Volčje – Banova domačija.

Kar 35 tekmovalcev se je zvrstilo na vnaprej pripravljenem poligonu. Tekači so prišli z različnih koncev Slovenije, vsi pa so zasledovali en cilj, kako najhitreje osvojiti težko progo, ki ne zahteva samo hitrega teka, ampak predvsem dobro orientacijo in načrtovanje poti.

Orientacisti so imeli tudi tokrat jasna navodila: v čim krajšem času in le s pomočjo karte in kompasa preteči ali prehoditi svojo pot. Ta je bila v naravi

označena s kontrolnimi točkami, oranžno-belimi zastavicami. Vrstni red točk je bil vnaprej določen, med kontrolnimi točkami pa si je vsak lahko sam izbral pot. Na stojalih pri kontrolnih točkah je bil poleg zastavice luknjač, s katerim so si tekmovalci preluknjali svoj kontrolni karton in s tem potrdi navzočnost na kontrolni točki. Že ena sama

Zbor udeležencev

zgrešena ovira tekmovalcu prepreči osvojitve dobrega rezultata.

Prvakinja iz kategorije 36–40 let je bila nad svojim dobrim rezultatom vidno presenečena. Povedala nam je, da tako dobrega rezultata res ni pričakovala. Ena tekmovalka pa je bila zaradi netočnega izpolnjevanja pravil tekmovanja diskvalificirana.

Tehnični delegat Robert Žlajpah je izrazil zadovoljstvo nad organizacijo in potekom prvenstva, saj se je vse dogajalo brez zapletov.

Vir: <http://www.zveza-gns.si/>

Dobitniki medalj

REZULTATI:

Ženske 50+ let:	Ženske 36–49 let:	Ženske 21–36 let:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Marjana Rejec ; Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske 2. Dragica Bracič; Društvo gluhih in naglušnih Pomurja Murska Sobota 3. Irena Marinko ; Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lojzka Meglič; Društvo gluhih in naglušnih Auris Kranj 2. Meta Benčina; Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske 3. Olga Ahačič; Društvo gluhih in naglušnih Auris Kranj 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daša Peperko; Društvo gluhih in naglušnih Celje 2. Deja Peperko; Društvo gluhih in naglušnih Celje 3. Nina Jeranko; Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice
Moški 50+ let:	Moški 36–49 let:	Moški 21–36 let:
<ol style="list-style-type: none"> 1. Pavel Rejec; Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske 2. Martin Vršnik; Društvo gluhih in naglušnih Velenje 3. Brane Kulovic; Društvo gluhih in naglušnih AURIS Kranj 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vladan Vukajlovič; Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske 2. Dominik Mohorko; Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor 3. Simon Špan; Društvo gluhih in naglušnih Celje 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mihael Falež; Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor 2. Franc Jeranko; Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slovenske Konjice 3. Alen Fajfar ; Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor

Uspešen nastop na državnem prvenstvu v orientacijskem teku

V soboto smo se zbrali v Logatcu, nato pa smo se skupaj odpravili v Artiče. Tam je Društvo gluhih in naglušnih Krško organiziralo državno prvenstvo v orientacijskem teku. Iz našega društva, se pravi Društva gluhih in naglušnih Severne Primorske, smo se državnega prvenstva udeležili Marjana, Meta, Pavel in Vladan.

Ko smo prispeli v Artiče na kmetijo Domačija, nas je tam pričakal organizator. Prejeli smo listke za štartno listo in se odpravili v gozd, proti startu. Tam se je začelo zares. Proga je potekala po gozdu, ob močvirju, bile so razne ovire ... Nekateri tekmovalci so le s težavo našli kontrolne točke, vendar so v glavnem vsi uspešno prispeli do cilja.

Po zaključku tekmovanja smo se ponovno odpravili na kmetijo Domačija. To je zelo lepa kmetija, kjer so lepe hiške, veliko starega orodja in drugih stvari. Tam je bila tudi podelitev medalj. Mi smo bili zelo zadovoljni, saj smo osvojili kar tri zlate in eno srebrno.

Trije prvaki in ena podprvakinja

Tekmovanje je potekalo na lep, sončen dan. Organizator je vse odlično pripravil. Orientacijski tek je res dober šport, kjer se razgibaš, treba pa je tudi uporabiti možgane. Želel bi, da bi se drugo leto prijavilo še več tekmovalcev.

Vladan Vukajlovič

Na rokometni tekmi Gorenja

Verjetno vsi v Sloveniji poznajo Gorenje, tovarno z gospodinjskimi aparati. V okviru nje pa deluje tudi zelo močan Rokometni klub Gorenje Velenje, od katerega sem dobil vstopnice za brezplačen ogled tekme. Tega darila so bili najbolj veseli mladi iz našega Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenje.

Tako smo v soboto popoldne navijali v Rdeči dvorani v Velenju. Bila je tekma v okviru državnega prvenstva med Gorenjem Velenje in Mariborom. Dogajanje je bilo zelo dinamično in težko, z veliko tekanja in s hitrimi spremembami. Začetek prvega polčasa je pripadel Gorenju, proti koncu pa so se gostje zelo približali. Drugi polčas pa je bil res zelo pester, napadov, preobratov in dobrih obramb obeh vratarjev je bilo zelo veliko. Vsi smo seveda navijali za domačo ekipo Gorenja. Večkrat sem pogledal po naših članih in videl, da zelo uživajo. Bilo pa je tudi nekaj spornih situacij, predvsem v protinapadih, kjer so se navijači najbolj razburjali.

Na koncu so žal domači zaradi slabe koncentracije in slabih izvajanj sedemmetrovk izgubili za en gol. Kljub temu pa razočaranje ni bilo preveliko. Tokrat

Naši navijači

je bila pač ekipa Maribora boljša in je zaslužno zmagala. V športu pa drži seveda še kako znan rek, da boljša ekipa ne zmagava vedno.

Kot predsednik Medobčinskega društva gluhih in naglušnih Velenja se na tem mestu zahvaljujem upravi rokometnega kluba in Gorenju za brezplačen ogled te tekme. Hvala vam, naredili ste veliko za nas in pokazali, da vam je mar za osebe z okvaro sluha. Kar veliko oseb z okvaro sluha namreč tudi dela v tovarni Gorenja in tudi sam sem bil pred leti med njimi. Ta kolektiv je v mojem srcu vseskozi, saj sem z njimi preživel veliko let. Zato pravijo: enkrat Gorenjčan, vedno Gorenjčan. Pa še veliko lepih delovnih in športnih uspehov vam želim!

Franc Forštner

Državno prvenstvo v odbojki na mivki

V soboto, 28. junija, je potekalo državno prvenstvo gluhih v odbojki na mivki. Organiziralo ga je Društvo gluhih in naglušnih Koper v sodelovanju s Športno zvezo gluhih Slovenije. 9 ženskih in 9 moških parov iz 9 društev je tekmovalo na odbojcarskih igriščih Svete Katarine v Ankaranu. Pari so bili razvrščeni v skupini A in B. Zmagovalni in drugouvrščeni pari iz obeh skupin so se uvrstili v polfinalni in finalni obračun.

V prvem polfinalu sta se pomerili Valerija Škof in Nina Orešnik (Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor, skupina B) proti Sanji Debevec in Dijani Škof (Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor, skupina A). Slednji sta dobili oba niza. V drugem nizu si je Valerija Škof poškodovala gleženj, a je kljub poškodbi, bolečinam in z opornico vztrajala do konca igre.

Maja Kuzma in Simona Drev (Mestno društvo gluhih Ljubljana, skupina A) sta v drugi polfinalni tekmi z lahkoto premagali Tanjo Potočnik-Hoenigsman in Matejo Kanalec (Mestno društvo gluhih Ljubljana, skupina B), dobili sta oba niza.

Dobitnice medalj

V finalu sta se Maja Kuzma in Simona Drev pomerili s Sanjo Debevec in Dijano Škof. V prvem nizu sta bolje začeli slednji, ki sta ob odlični igri, podajanju in blokih vodili. Drugi niz sta Maja Kuzma in Simona Drev začeli bolj samozavestno in ga dobili. V tretjem borbenem in napetem nizu pa sta Debevčeva in Škofova izkoristili že prvo zaključno žogo in ga z rezultatom 15 : 12 dobili. Z 2 : 1 v igrah sta si torej zasluženou priigrali svoj prvi naslov državnih prvakinj.

V moški konkurenci sta v boju za 3. mesto brata Uroš in Matej Prinčič (Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske) zanesljivo, z 2 : 0, ugnala dvojico Zlatko Grujič-Polič in Dominik Mohorko (Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor). V finalu smo gledali borbeno, a precej enakovredna nasprotnika; Robert Debevec in Geni Dacaj (Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor) sta z 2 : 0 strla odpor bratov Marka in Jurija Šmida (Društvo gluhih in naglušnih Celje) in osvojila svoj prvi naslov državnih prvakov v odbojki na mivki.

Državno prvenstvo je bilo hkrati priprava in preizkus pripravljenosti odbojkaric na nastop na Evropskem prvenstvu v odbojki na mivki, ki bo septembra v Turčiji. Upamo, da poškodba Valeriji Škof ne bo preprečila treningov in oslabilo slovenske odbojcarske reprezentance.

Vir: <http://www.zveza-gns.si/>

Dobitniki medalj

Rezultati

	Ženske	Moški
1.	Sanja Debevec in Dijana Škof (Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor, A)	Robert Debevec in Shkelzen Dacaj (Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor, A)
2.	Maja Kuzma in Simona Drev (Mestno društvo gluhih Ljubljana, A)	Marko Šmid in Jurij Šmid (Društvo gluhih in naglušnih Celje)
3.	mesto Valerija Škof in Nina Orešnik (Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor, B)	Uroš Prinčič in Matej Prinčič (Društvo gluhih in naglušnih Severne Primorske, A)
4.	Tanja Potočnik-Hoenigsman in Mateja Kanalec (Mestno društvo gluhih Ljubljana, B)	Dominik Mohorko in Zlatko Grujič-Polič (Društvo gluhih in naglušnih Podravja Maribor, B)

Deseti tradicionalni turnir v ribolovu za gluhe in naglušne

Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih občin Slovenske Konjice, Vitanje in Zreče je v soboto, 26. 4. 2014, na ribniku Jernejček organiziralo že deseti dravinjski turnir v ribolovu za gluhe in naglušne. Udeležilo se ga je 31 ribičev iz 8 društev po Sloveniji. Pozdravila sta jih vodja domače ribiške ekipe Alojz Govedič in oskrbnik ribnika Danilo Peršenovnik. Tolmačila je Marija Koser. Tekmovanje je potekalo od 9. do 13. ure, in sicer tako ekipno kakor tudi posamično.

Vanja Marinšek Zbor ribičev

Ekipno

Ime in priimek	DRUŠTVO	TEŽA (v gramih)	TEŽA SKUPAJ (v gramih)	EKIPNO MESTO
FRANC KOS	Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje	1800	7560	1.
LJUBO GOTOVNIK		4010		
EDIN BULJUBAŠIČ		1750		
MATEVŽ MARINKO	Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Slov. Konjice, Vitanje in Zreče	3600	7350	2.
ALOJZ GOVEDIČ		3750		
PETER KVAS		0		
JOŽE KOSER	Društvo gluhih in naglušnih Maribor	0	7250	3.
ZVONKO BIZJAK		2900		
ANDREJ KLANČNIK		4350		

Posamično

Ime in priimek	DRUŠTVO	TEŽA (v gramih)	UVRSTITEV
ALBIN SMIDLEHNER	Društvo gluhih in naglušnih Koroške	4400	1.
ANDREJ KLANČNIK	Društvo gluhih in naglušnih Maribor	4350	2.
LJUBO GOTOVNIK	Medobčinsko društvo gluhih in naglušnih Velenje	4010	3.

Najboljši posamezniki

Predstavniki najboljših treh ekip

Športne igre invalidov

Svet invalidov Mestne občine Maribor je organiziral Športne igre invalidov, ki so potekale v okviru športno-zabavne prireditve Športna pomlad 2014. Na sporedu so bile že peto leto zapored.

V soboto, 10. maja 2014, so se člani šestnajstih invalidskih društev iz Maribora pomerili v kar devetih športnih disciplinah. Igre so potekale v Ledni dvorani ter v dvorani Tabor, kjer so tekmovali v pikadu, šahu, steznem kegljanju, ruskem kegljanju, namiznem tenisu, malem nogometu, ulični košarki na vozičku, metu na koš in metu na koš na vozičku. Prireditve se je slovesno začela s kulturnim programom, ki so ga pripravili člani Medobčinskega društva Sožitje, Društva invalidov Maribor in Društva gluhih in naglušnih Podravje Maribor.

Med invalidi je za omenjeno športno prireditve zelo veliko zanimanje. Letos je bilo prijavljenih kar 256 tekmovalcev in okrog 250 navijačev. Najboljši tekmovalci so bili nagrajeni s pokali, vsi tekmovalci pa so prejeli spominske majice.

Kljub veliki vnemi in tekmovalnosti invalidov pa glavni namen iger ostaja druženje in sklepanje prijateljstev med člani različnih invalidskih društev, kajti samo z združenimi močmi bomo lažje uresničevali naš skupni cilj, to je zagotovitev enakih možnosti za invalide v Mariboru.

Iger se je udeležila tudi članica našega društva, to je Društva gluhih in naglušnih Podravja Maribor, Marija Šmid. Opisala nam je svoj dan:

»V soboto, 10. maja, sem se udeležila Športnih iger invalidov, ki so potekale v Mariboru. Prijavila sem se v našem društvu. Ker smo lahko izbirali med različnimi igrami, sem se odločila za pikado. Bila sem v skupini, ki je štela pet članov. Vsi smo bili iz našega društva in vsi smo igrali pikado. Zbrali smo se ob 9. uri v Ledni dvorani Tabor v Mariboru, ki deluje v sklopu dvorane Tabor. Videla sem, da veliko invalidov tekmuje v igranju pikada. Sama sem igrala sproščeno, brez naprezanja in pričakovanja.

Povedati moram, da imam zelo malo izkušenj z igranjem pikada, nazadnje sem ga igrala pred letom in pol. Zanj sem se navdušila in se ga tudi naučila pri družini od moje nečakinje. Na tekmovanju sem vso pozornost usmerjala v pravilno metanje puščice, ob tem pa sem opazila, da sem najbolj uspešna v svoji skupini. Tega sem se zares zelo razveselila in to me je pri nadaljnji igri motiviralo.

Po tekmovanju smo imeli kosilo. Ko smo se doobra najedli, smo željno pričakovali podelitev pokalov. Ko je tolmačica Kaja poklicala moje ime, nisem mogla verjeti, da sem zmagovalka v igranju pikada. Ob razglasitvi mi je bilo malo nerodno, saj sem bila zelo presenečena nad dejstvom, da sem osvojila 1. mesto.

Nato sem veselo odkorakala proti podpredsedniku sveta invalidov Milanu Kotniku, ki je tudi sekretar našega društva. Čestital mi je in mi izročil pokal. Prejetje pokala me je izredno navdušilo, saj se v društvu nikoli nisem udeležila kakšnih športnih aktivnosti. Letos pa sem prišla, odigrala in na koncu zmagala. Vsekakor si želim, da bi tudi naslednje leto sodelovala. Definitivno se bom Športnih iger invalidov še udeleževala.«

Snežana Pauletić

Skupinska

Od osamosvojitve Slovenije že 23 let!

Ob dnevu državnosti so po vsej Sloveniji potekale prireditve v počastitev 23 let od osamosvojitve in nastanka slovenske države.

Do osamosvojitve Slovenije je privedla vrsta dogodkov, ki so večinoma potekali v 80. letih prejšnjega stoletja. Slovenci smo takrat živeli v Socialistični federativni republiki Jugoslaviji, v kateri so se po smrti predsednika Josipa Broza – Tita leta 1980 gospodarske in politične razmere začele zaostrovati. Zahteve po boljšem življenju in po demokratizaciji so postajale vse glasnejše, z njimi pa tudi zahteva po osamosvojitvi.

Leta 1987 je skupina slovenskih izobražencev v 57. številki Nove revije izrazila zahtevo po neodvisnosti Slovenije, množične zahteve in demonstracije pa sta sprožila aretacija in sodni pregon treh sodelavcev Mladine – Davida Tasića, Francija Zavrla in Ivana Borštnerja – ter podčastnika Jugoslovanske ljudske armade Janeza Janše.

Opozicijske stranke so maja 1989 objavile Majniško deklaracijo, s katero so zahtevale suvereno državo slovenskega naroda.

Slovenski komunisti so januarja 1990 protestno zapustili 14. Kongres Zveze komunistov Jugoslavije. Marca 1990 je Slovenija razglasila gospodarsko samostojnost. Aprila 1990 so bile prve povojne demokratične volitve, na katerih je največ glasov dobila koalicija Demokratične opozicije Slovenije oz.

Prvič je zaplapolala slovenska zastava

Plebiscit

Demos. Predsednik Predsedstva Republike Slovenije je postal Milan Kučan, predsednik Skupščine Republike Slovenije dr. France Bučar, predsednik Vlade Republike Slovenije pa Lojze Petrlje.

Slovenska skupščina je julija 1990 sprejela Deklaracijo o suverenosti Republike Slovenije, ki je določala enoletni rok za sprejetje ustave in postopke ugotavljanja, kateri zvezni zakoni v Sloveniji ne veljajo več.

Slovenci smo se na plebiscitu 23. decembra 1990, ki se ga je udeležilo 93,2 % volilnih upravičencev, z 88,5 % glasov odločili za življenje v samostojni Republiki Sloveniji.

25. junija 1991 je slovenski parlament sprejel Ustavni zakon za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije, Deklaracijo o neodvisnosti in še več drugih zakonov, s katerimi je Slovenija prevzela prejšnje pristojnosti federacije na svojem ozemlju. Komaj dan po osamosvojitvi pa se je začela desetdnevna vojna, v kateri sta Teritorialna obramba Republike Slovenije in policija porazili Jugoslovansko ljudsko armado.

Mirovna pogajanja na Brionih so se s podpisom Brionske deklaracije 7. julija končala. 18. julija je predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije sprejelo odločitev, da se Jugoslovanska ljudska armada z orožjem in opremo umakne iz Slovenije. Zadnji vojak Jugoslovanske ljudske armade je iz Slovenije odšel oktobra 1991.

Državo Slovenijo je že 30. julija 1991 prva priznala Litva, prva med zahodnoevropskimi državami pa Islandija, in sicer 19. decembra 1991. Evropska unija jo je priznala sredi januarja 1992. Organizacija združenih narodov jo je za svojo članico sprejela maja 1992.

Po osamosvojitvi smo dobili parlamentarni sistem, predsednik nove slovenske vlade je postal Janez Drnovšek, predsednik republike pa Milan Kučan.

Mojca Železnikar

100. obletnica začetka prve svetovne vojne

Letos svet obeležuje 100 let od začetka prve svetove vojne, znane tudi kot velike vojne – prve velike svetovne morije. 28. junija 1914 je Gavrilo Princip izvedel atentat na avstro-ogrskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda. En mesec kasneje je bila Evropa že v krvavi vojni. To je bila prva globalna vojna in je trajala do 11. novembra 1918.

Strelnski jarki

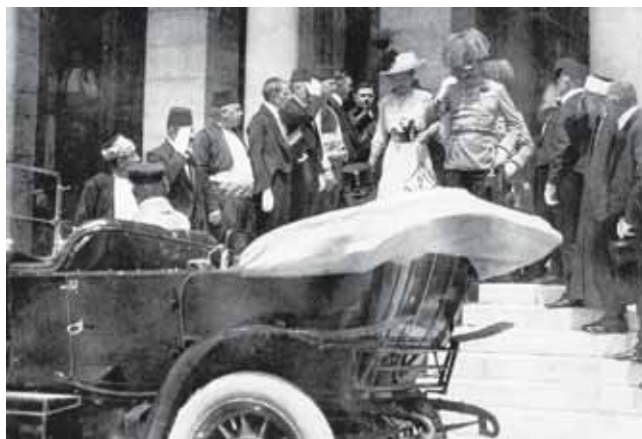
Konec 19. in v začetku 20. stoletja so Balkan pretresale vojne, nemiri, politična nestabilnost in tuja okupacija. Vzpon Srbije kot nove balkanske velesile je povzročil močna trenja med Srbijo in Avstro-Ogrsko, ki je imela Balkan za svoje interesno območje.

Evropa leta 1914

Po več desetletjih političnih nasprotij in sovražnosti je do ključnega dogodka prišlo 28. junija 1914 v Sarajevu, ko je Gavrilo Princip, pripadnik organizacije Mlada Bosna, ubil avstro-ogrskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda in njegovo ženo Sofijo. Atentat je pretresel celo Avstro-Ogrsko, Evropo in svet ter povzročil politično in diplomatsko krizo.

Avstro-Ogrska je zoper Srbijo, domnevno organizatorko napada, zahtevala povračilne ukrepe, pri tem pa jo je brezpogojno podprla Nemčija. Sledil je avstro-ogrski ultimatum Srbiji. Ker Srbija v 48

Trenutek pred atentatom na Franca Ferdinanda leta 1914 v Sarajevu

urah ni izpolnila vseh zahtev, ji je Avstro-Ogrska 28. julija 1914 napovedala vojno. Rusija je nato kot tradicionalna podpornica in zaveznica Srbije konec julija napovedala vojno Avstro-Ogrski in proti njej pričela mobilizirati svojo vojsko. Nemčija je kot zaveznica Avstro-Ogrske na to odreagirala z vojno napovedjo Rusiji in njeni zaveznici Franciji ter napadom na Luksemburg in nevtralno Belgijo. Ker pa je za nevtralnost Belgije jamčila Velika Britanija, je le-ta napovedala vojno Nemčiji. V enem samem poletnem tednu leta 1914 se je celotna Evropa znašla v vojni.

Tako je sprva majhen konflikt na Balkanu prerasel v vojno svetovnih razsežnosti. Že leta pred vojno sta se v Evropi oblikovali dve nasprotujoči si skupini držav, tako imenovani Antanta in Centralne sile, ki sta tekmovali za gospodarsko, politično, vojaško in kolonialno prevlado v Evropi in po svetu.

Prva svetovna vojna

Antanto je sestavljalo zavezništvo med Francijo, Ruskim cesarstvom in Veliko Britanijo, Centralne sile pa zavezništvo med Nemškim cesarstvom,

Avstro-Ogrsko in Kraljevino Italijo. Kasneje v vojni so se obema stranema pridružile še ostale države v Evropi in po svetu. K Antanti so pristopile Japonska, Italija in ZDA, k Centralnim silam pa Otomansko cesarstvo in Bolgarija.

Na frontah prve svetovne vojne se je bojevalo okoli 60 milijonov vojakov. V celotnem obdobju prve svetovne vojne jih je umrlo 9 milijonov, kar pomeni neverjetnih 6 tisoč mrtvih vojakov na dan. Tudi ko govorimo o civilnih žrtvah, je številka zastrašujoče visoka. Umrlo je 6 milijonov civilistov, največ zaradi lakote in bolezni.

S prvih bojnih linij

Razvoj novega orožja, kot so tanki, vojaška letala, bojne ladje, podmornice in topi, je dal nove možnosti ubijanja, pohabljanja, uničevanje in zastraševanja. V prvi svetovni vojni je bilo tudi prvič v zgodovini človeštva uporabljeno kemično orožje.

Uporaba kemičnega orožja

Zaradi vsesplošnega pomanjkanja ter grozot vojne se je v letih 1917 in 1918 na obeh straneh fronte začelo širiti nezadovoljstvo, ki je oznanjalo korenite družbene in politične spremembe. Novembra 1917 je v Rusiji izbruhnila oktobrska revolucija, zaradi katere je Rusija izstopila iz vojne. Naslednje leto so ji sledile, od vojne izčrpane, Centralne sile. Otomansko cesarstvo je podpisalo premirje konec oktobra, Avstro-Ogrska 4. novembra in Nemčija 11. novembra 1918, s čimer se je vojna tudi končala.

Prva svetovna vojna se je uradno končala s podpisom Versajske mirovne pogodbe 28. junija 1919, točno pet let po atentatu na avstro-ogrskega prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Dokument je na novo razdelil svet in ljudi navdal z upanjem, čeprav lažnim – zastavil je namreč pot k drugi svetovni vojni.

Mirovni sporazum

Prva svetovna vojna je odnesla štiri velika cesarstva: Rusko, Nemško, Avstro-Ogrsko in Otomansko ter za vedno spremenila obliko Evrope. Na Balkanu je nastala nova država – Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Vplivala je tudi na svet, oznanila je zaton mogočnega Britanskega imperija ter vzpon ZDA kot nove svetovne velesile. Z razpadom Ruskega cesarstva so leta 1917 na oblast prišli komunisti.

Evropa leta 1919

Prva svetovna vojna je bila vojna, ki je na novo oblikovala svet ter 20. stoletje in še vedno kaže svoje posledice v 21. stoletju. Toda vprašanje je, če nas je česa naučila.

Aleksandar Dobrijević

